

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1993 йил 21 октябрь, пайшанба № 194—195 (21.546).

Сотувада эркин нархда.

ЭРОН ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ТАШРИФИ

Азиз меҳмонлар мамлакатимизнинг нуфузли илм масканларидан бири — Кулёвлар институтда.

Р. НУРИДИНОВ (Ўза) олган сурат.

нонов мамлакатимиз олимлари номидан меҳмонларни қутлаб, илм аҳлларининг бугунги кундаги ишлари, Эрон ва Ўзбекистон олимлари ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисида сўзладилар. Меҳмонлар шарқшунослик институтининг тарихи, бу ердаги илмий излашуларнинг йўналишлари билан таништирилди.

Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний ўз нутқида Ўзбекистон олимлари билан учрашни имконига эга бўлганидан мамнуният изҳор қилди.

— Гарчи давлат арбоби ва сийосати бўлсам-да, — деди Эрон раҳбари, — бутун ҳаётим илм, тарих ва адабиёт билан боғлиқ. Бу ерда асраб-ақлат қилинган қўл-қўлларнинг боболаримиз бирамалда ижод этган. Уларни ўрганишда ҳам биз янгилик ҳамкорлик қилмоғимиз зарур. Айниқса, Самарқанд ва Бухорода бўлганимизда у ердаги олимлар билан Эрондаги олимларни ёлғоринлар нақадар ўхшашлигига амин бўлишим. Ушбу қолган алоқаларни қайта тикламоғимиз, маданий меросимиздан бирга баҳраманд бўлмоғимиз лозим.

Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний Махшаддаги Абу Райхон Беруний номидаги институт билан шарқшунослик институти ўртасида ҳамкорлик ҳусусида шартнома тузишни таклиф этди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

Шундан сўнг меҳмонлар ноҳир қўлма намуналарини, китоблар сақланаётган жапонларни қўздан кечирдилар. Уларга мазкур илм даргоҳида тайёрланган китоблардан намуналар туҳфа этилди.

Шу кунги Эрон Президенти Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний бошчилигидаги ҳукумат делегацияси аъзолари Мустанкилик майдони ва метро бекатини томоша қилдилар. Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш биноларида ҳам бўлидилар. Сафар давомида уларга Ўзбекистон Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев, Бош вазир ўринбосари К. Тулаганов, Тошкент шаҳар ҳокими А. Фозилбеков, Эрон Ислам Жумҳуриятининг Ўзбекистондаги факултода ва мухтор элчиси Саид Мухаммад Мусо Ҳошимий Гулпоёгоний ҳамроҳлик қилдилар. (Ўза).

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Азиз дўстлар, қадрдонлар!

Сиз эришган улкан муваффақият — Ватанимиз хазинасига 310 минг тоннадан ортиқ пахта тошириб, йиллик жаррага мамлакатда биринчи бўлиб етганимиз мени беҳад хушнуд этди.

Хоразм воҳасининг об-ҳаво шароити мураккаб эканини яхши биламан. Бу ерда деҳқон тўққан ҳар қатра тер беҳабо марваридга баробардир. Хоразмлик пахтакорларнинг, теримда қатнашган ҳар бир кесаю ёшнинг бу йилги ибратли шаҳду шижоати таҳсинга сазовордир. Бунинг учун барчангизга сазимий миннатдорчилигини билдираман.

Хоразм пахтакорлари қўлга киритган ютуқ бугунги шароитда — юртимиз истиқлолга эришиб, ўз тақдирини ўзи белгилаб, барчамиз Ўзбекистон давлатининг сиёсий ва иқтисодий кудратини оширишга бел боғлаган бир пайтда гоёт буюк аҳамият касб этади.

Қадимий Хоразм заминини эзгу анъаналарга бой. Бу заминда ишнинг кўзини билладиган, эл-юрт фаровонлигини ўйлаб яшайдиган олижаноб инсонлар жуда кўп. Вилоят аҳлининг бугунги меҳнат ғалабаси шу ҳақиқатни яна бир бор яққол неботлаб туртибди.

Ишончм қомилки, республикамиз-

нинг барча меҳнаткашлари зўр Ватонат билан ишлаб, кузги йиғим-терим ишларини қиш-қировли кунларга қолдирмай, тезкор суръатларда аяқлайдилар.

Муҳтарам дўстларим! Хирмонларнинг ниятингиз каби юксак бўлаверсин. Сизларга саломатлик, битмас-туғаймас бахт-саодат, ишларингизда барака тилайман. Хонадонларингиз доимо тинч, фаровон бўлсин. Еруғ истиқбол ҳақидаги жами орзуларингизга яратганингиз ўзи куюлиш берсин!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ислоҳ ҚАРИМОВ, республикамиз-

• ҲОСИЛ—93

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ

Хоразм вилоятининг азамат пахтакорлари Ўзбекистон Республикасида биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш режасини 19 октябрь кунини ошириб урдалашди. Мамлакат хирмонига 310 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берилди. Шунинг алоҳида таъкидлаб ўтати керакки, бу вазифани адо этиш учун бор-йўғи 40 иш кунини кифоя қилди. Янги ҳосилнинг барчаси фақат биринчи навларга сотилди.

Хоразмлик миришкорлар ушбу ғалабага осонликча эришганларини йўқ. Қўлдан дағи қаттиқ қийинчиликларини эслаб ўтсак, бунга ишонч ҳосил қилиш мумкин. Кетма-кет ёққан ёмғирлар, дўл ва жалалар Хоразм деҳқонини анча шошириб қўйди. Ерга чигитини бир неча кайта бузиб экишга тўғри келди. Фақат юксак маҳорат, кўп йиллик тажриба тудайлигига далаларда мўл ҳосил етиштирилди.

Албатта мўл ҳосил етиштириш учун вилоятда турли тадбиркорлик ишлари ҳам амалга оширилди. Маълумки, Хоразмда бир неча йилдан бери ердан фойдаланишнинг оила, ижара пудрати усуллари қўлланилмоқда. Ҳар бир оила қурб етганча экин майдонига эга бўлиб, ундан мўл ҳосил кўтармоқда. Шуниси қувончлики, ўзи экиб, ўзи йиғиштириб, пахта тоширган оилалар ҳар гектар майдондан

40—45, ҳатто ундан ошмириб хирмон уйдилар. Бунинг устига вилоятда мана бир неча йилдан бери алмашлаб экиш сиёсати тўғри юргизилмоқда. Айниқса пахта — шолни алмашлаб экиш усулининг афзалликлари амалда синалди. Шолни ўрнига пахта экилган кўпгина далалар қутланилган ҳам зиёд ҳосил берди. Энг муҳими экин эрта пишди, тола сифати ортиб борапти. Пахта — беда алмашлаб

экиш ҳам ютуқлар гаровин бўлди. Булар албатта халқ тажрибасига сунилган деҳқончилик усуллари.

Халқнинг ушшоқчилиги, баҳамжиҳатчилиги эришилган ютуқнинг асосий омилларидан биридир. Бунинг алоҳида таъкидлаш зарур. Масвум бошлангандан бери теримда кунига 170 миңдан зиёд киши қатнашди. Авалги йилларда бунчалик кўп одам ҳеч қачон далага чиқмаганди. Шу боис кўп кучи ердамида кунига пахтанинг 3—3,5 фойизи териб олинди. Ҳосилнинг сифатини сақлаган ҳолда уни тез териб олишга эришилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан қўлда терилган ҳар бир килограмм пахтага 25 сўмдан зиёд ҳақ тўланганлиги сафарбарликни та-

минлади. Ўнлаб, юзлаб оилалар ишса мунддат ичда бир неча юз миң сўмлаб иш ҳақи олдилар. Терим даврида жами 7 миллион сўм маб-лаш иш ҳақи тарзида одамларга берилди.

Юзлаб пудратчи оилалар марра эгаллинига муносиб улуш қўшишди. Масалан, Хива туманидаги «Хива» жамоа хўжалиги пудратчиси Қувонч Отанжонов ўз фарзандлари Дилфуза, Феруза ва Назолатлар билан мўл пахта етиштирди. Мавжуд 2 гектар майдондан 12 тонна пахта тошириб, ҳосилдорлиги 60 центнерга етказди. Минглаб бригадалар ҳосилдорлиги 30—40 центнердан ошмириб юборди. Масалан, Янгиерик туманидаги «Гулстон» жамоа хўжалиги ҳам йиллик режани ортиги билан урдалади. Аҳмад Саидматов, Бахтиёр Худойназаров, Жумабой Юсупов, Матқуб Юсупов бошлиқ бригадалар ана шунлар жумласидандир. Аваз Утар номи жамоа хўжалигидан ҳиса тўлаётган Отаев, Озод Раҳимов, Зариф Эрназаров, Одилбек Ибрагимов бошлиқ бригадалар бутун вилоятда донг таратишди.

Хива туманидаги «Хива», Ал-Хоразмий номи, Пахлавоҳ Маҳмуд номи, Р. Мадаминов номи, «Қорақум» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари ҳам ушшоқчилик билан меҳнат қилишди.

(Давомини кийинги бетда).

- ДАВЛАТ ХИРМОНИГА 310 МИНГ ТОННА ПАХТА ЕТКАЗИБ БЕРИЛДИ. ҲОСИЛНИНГ ҲАММАСИ БИРИНЧИ НАВЛАРГА СОТИЛДИ.
- ВАЗИФА БОР-ЙЎҒИ 40 ИШ КУНИДА УРДАЛАНДИ.
- ОИЛАВИЯ ПУДРАТЧИНИНГ ДАРОМАДИ 2 МИЛЛИОН СЎМДАН ОШДИ.

БУЮК ШОИР ЭДИ

Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний бошчилигидаги ҳукумат делегацияси аъзолари 19 октябрьда Бухоро ва Самарқандни зиёрат қилгач, 20 октябрь кунини эрталаб Алшар Навоий хотиранини ёд этиш учун Ўзбекистон Миллий боғига келдилар.

Адабиёт инсонсеварлик гоилари билан азалдан халқларнинг тинч-отуғу ва дўстона муносабатларига хизмат қилиб келган. Буюк бофалонимиз, Зулхиссалот шoir Мир Алшар Навоий ҳазратлари шеърининг беш асрдан буюн турниғуд ва форсетий халқлар орасида бирдек эъзозланиши ҳам бе-з эҳ эмас.

Поётхат жамоатчилиги вакиллари, икки дўст мамлакат байроқчаларини кутарган талаба ва ўқувчилар олий мартабали меҳмонларга пешво чиқдилар. Эрон давлати раҳбари уруш шoir ҳайкали пойига гуллар қўйиб, эҳтиромини изҳор этди.

Истиқбол шарофати билан барпо бўлган бу бетакдор обода Ҳошимий Рафсан-

жоний жанобларида катта таассурот қолдирди.

МОВАРОУНАХР МУСУЛМОНЛАРИ ИДРОАСИДА

Эронлик юксак мартабали меҳмонлар Тилла Шайх мейморий макмуни ва Мовароуннахр муслмонлари диний бошқармаси кутубхонасида бўлидилар. Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний кутубхонада сақланаётган кийик териси-га битилган кўна Куръони Каримни тавоф этди. Ислам тарихига оид ноҳир қўл-қўллар ва босма китоблар меҳмонларда зўр қизиқиш уйғотди. Эрон Президенти фахрий меҳмонлар дафтари-га эсдалик дастхатини ёзиб қолдирди.

Шундан сўнг Мовароуннахр муслмонлари идораси раиси муфти Муҳтор Ҳожи Абдуллоев истиқлолга эришган Ўзбекистонга, ҳур дийеринг мусулмон аҳлини бирлаштириб турган диний бошқармага ташриф буюргани учун юксак мартабали меҳмонга сазимий миннатдорлик билдирди. Эрон Президенти Мовароуннахр муслмонлари номидан Куръони Каримнинг ноҳир ну-хаси совға қилинди. Ақбар

Ҳошимий Рафсанжоний Ўзбекистон заминидан ажойиб учрашулардан мамнуният изҳор этди. Ўз навбатида меҳмонлар ҳам диний бошқармага Эронда чоп этилган Куръони Каримни ҳади қилдилар.

ШАРҚШУНОС ОЛИМЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний ва унинг ҳамроҳлари Ўзбекистон Фанлар академиясининг Абу Райхон Беруний номидаги шарқшунослик институти фаолияти билан танишдилар. Маълумки, бу йиллик илм масканида ҳозирги пайтда 18 миңг жилдан зиёд қўлма, жами 50 миңдан ортиқ асар сақланмоқда. Тарих, адабиёт, фалсафа, ислом тарихи, тасаввуф ва аниқ фанлар оид бу асарлар миң йиллар мобайнида яратилган. Институтда жаҳон шарқшунослик фанига муносиб улуш қўшаётган қўлма истеъдодли олимлар меҳнат қилмоқда.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Президенти М. Салоҳиддиннинг институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Б. Ман-

ЭРОН ПРЕЗИДЕНТИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАВ КЕТДИ

Эрон Ислам Жумҳурияти Президенти Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний раҳбарлигидаги Эрон ҳукумат делегацияси 20 октябрь кунини Тошкентдан Қирғизистон поётхати Бишкек шаҳрига жўнаб кетди.

Ўзбекистон ва Эрон давлат бошлиқлари тайёрағода журналистларнинг олиймақом учрашува ақуналари ҳақидаги саволларига жавоб бериб, музокараларнинг самарали бўлигини, ўзаро дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамловчи муҳим ҳужжатлар имзоланганини айтдилар. Ақбар Ҳошимий Рафсанжоний мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар тобора ривожланиб бораётганини, бунда Президент

Ислам Каримовнинг ҳиссаси катта бўлаётганини алоҳида таъкидлади. Самимий эҳтиром ва меҳмондўстлик учун Ўзбекистон Президенти ми-ннатдорлик билдирди.

— Сафарим ниҳосида мен Тошкентда Эрон моллари билан савдо қилувчи дўконнинг очилишида иштирок этдим. Бунинг ўзига хос рамаий маъносини бор, — деди Эрон Президенти. — Зеро, у халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик, дўстликнинг мустаҳкамла-нишига хизмат қилади. Тез-ро шарҳида ҳам Ўзбеки-стонда ишлаб чиқарилган мол-лар билан савдо қилувчи ана

шундай дўкон яқин орада очилади, деган умиддаман.

Ислам Каримов сафар мобайнида Ўзбекистон халқи шаънига билдирилган эзгу тил-лар учун Эрон раҳбарига миннатдорлик изҳор этди. Тезро ва Тошкентда эри-шилган аҳдомалар, ҳам-корлик, ўзаро борди-келиди-лар, Эрон ва ўзбек халқи манфаатларига хизмат қила-ди, деб ишонч билдирди. Эрон ҳукумат делегациясининг Қирғизистонда ва Мар-казий Осиёнинг бошқа мам-лакатларида бўладиган музо-караларида муваффақият

Ташкент тайёрағоҳида юк-

сак мартабали меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов, Республика Олий Кенгаши Раиси Шавкат Йўлдошев, Бош вазир Абдуллоҳим Муталов, ташқи ишлар вазири Саидмухтор Саидқосимов, Тошкент шаҳри ҳокими Аҳмадбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатув маросимида Эрон Ислам Жумҳуриятининг Ўзбекистондаги факултода ва мухтор элчиси Саид Мухаммад Мусо Ҳошимий Гулпоёгоний ҳам бор эди.

(Ўза).

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. КАРИМОВГА

Муҳтарам Ислам Абдуғаниевич!

Уруш ва меҳнат фахрийлари, Ўзбекистон жумҳуриятининг барча қариялари Сизнинг Ўзбекистонинг ёши улуг фуқароларига яқин ва самимий, кесса авлодга чекизи ғамхўрлик билан тўлиб-тошган табригингиз ҳамда Халққаро қариялар кунини муносабати билан кесса фуқароларини моддий рағбатлантириш тўғрисидаги Фармонингизни дилда ҳаяжон ва чуқур миннатдорчилик туйғуларини билан кутиб олдилар. Фармонларнинг жоманон Ватанимиз — Ўзбекистон мустақиллигининг шаклланиши ва мустақамланганига қўшган улуғ-таҳвиланганига қўшган улуғ-таҳвиланганига баҳо берганингиз бизнинг юрт тўқилантиримоқда.

Кейса фуқароларга кўрсатилган доимий эътибор ва ғамхўрлигининг учун фахрийлар Сиздан беҳад миннатдоридилар. Сизнинг бозор иқтисодийига ўттиш жараёнида кессаларни иқтисодий-хуқуқий

ҳимоясини ва турмуш фаровонлигини таъминлаётган бир қатор фармонларингиз ана шу ғамхўрликнинг амалдаги тилмоқидир.

Уруш ва меҳнат фахрийлари Сизнинг оқилона ички ва ташқи сиёсатингизни, Ўзбекистон ва бутун минтақада тинчликни, барқарорлик ва миллатлараро тотувликни таъминлашга қаратилган амалий фаолиятингизни бағоят маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Бу сиёсат ҳақда ҳамжамиятда юксак ҳадд топаётганидан, давлатимизнинг обрўси кундан-кун ортиб бораётганидан гоётда фахрланамиз. Сизнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилати Бош Ассамблеяси 48-сессиясидаги шахсий иштирокингиз ва чуқур мазмуни нутқингиз бутун дунёда катта қизиқиш уйғотганини бунинг яққол тасдиқидир. Зеро, бу нутқ мустақиллик сари ўз йўлимиз ва Ўзбекистон Республикасининг меҳдон ҳамжамиятидаги фазо-

ли ўрнини белгилаб берди. Барча уруш, меҳнат ва Куролли Кучлар фахрийлари номидан Сизни ишонтириб айтмакчи, бутун кучимизни, орттирган тажриба ва нуфузими мустақил давлатимизнинг жиқлиги ва ҳамжамиятига мустаҳкамлашга, ёшларимизни юксак маънавий-ахлоқий, меҳнатсеварлик

Ориф Абзалов — уруш ва меҳнат фахрийси, Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент шаҳри; Лола Абдуллоева — пенсионер, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган санъат арбоби, Урганч шаҳри; Александр Величко — авиакорхона фахрийлар Кенгаши раиси, Тошкент шаҳри; Турсуноя Каримова — меҳнат фахрийси, Ўзбекистон халқ депутати, Андижон шаҳри; Азиз Қодиров — Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент шаҳри; Иноят Наврўзбеков — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Қорақалпоғистон Республикаси; Бектош Раҳимов — фахрийлар ташкилотлари Иттифоқи жумҳурият кенгаши раиси, Меҳнат Қаҳрамони; Норбек Мардонов — Самарқанд вилоти Оқтош шаҳри фахрийлар Кенгаши раиси; Меҳрибони Худойберганаева — 130 йили меҳнат фахрийси, Тошкент шаҳри; Павел Шувелёв — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, истеъфодаги генерал-полковник; Йўлдош Рафқоров — Тошкент вилотидаги Охунбобоев номи жамоа хўжалиги фахрийлар Кенгаши раиси.

ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга, мустақил ва гуллаб яшанаётган Ўзбекистоннинг буюк кезаёгани бунёд этиш учун Сизнинг раҳбарлигингизда олиб борилаётган йўлни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга сафарбар этамиз. Ниҳоятда зўр меҳнат фаолиятингизда есло ҳори-ман!

Раҳматулло ОМОНОВ, Қашани туманидаги Карл Маркс номи давлат хўжалиги директори, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати. Сулоҳ ҚАҚНАЗАРОВ, хўжалик партия кўмитасининг котиби.

100 КИШИ БЕПУЛ ОЛАДИ

Бозор иқтисодиёти шароитида биз ишчиларимизнинг моддий томондан ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз. Газета ва журналларга обуна харajatларининг бир қисmini хўжалигимиз кўтармоқчи. Бунинг учун соҳозимизда барча ишонтирилган мавжуд. Масалан, бу йил 19 миң тоннадан зиёд ғалла етиштирилди. Ҳозир кузги дон екишимиз. Даромадимиз ёмон эмас. Бу муваффақиятларимизда 170 дан зиёд ХДП аъзосининг муносиб улуши бор. Халқ демократик партияси аъзолари асосан республика партия нашрига обуна бўлишмоқчи. Соҳоз маъмурият, партия ва касаба уюшмаси кўмиталари «Ўзбекистон овози» газетасига юзга яқин кишини обуна қилиш тadbирларини кўриб қўйди. Утган йили шунча кишини отахон газетамизга бепул обуна қилгандик.

Раҳматулло ОМОНОВ,

Қашани туманидаги Карл Маркс номи давлат хўжалиги директори, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати. Сулоҳ ҚАҚНАЗАРОВ, хўжалик партия кўмитасининг котиби.

ОБУНА—94

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси» «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» 64583 (нашр номи) (нашр кўрсаткичи) рўзномасига ОБУНА

обуна сонин											
1994 йил учун (ойлар бўйича)											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга (насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

рўзномани етказиш барақчаси 64583.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» (нашр номи) обуна баҳоси сўм обуна сонин янги маълумотга қўриш баҳоси сўм

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Қаерга (почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга (насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг икки йиллиги олдидан

САФЛАРИМИЗ КЕНГАЙМОҚДА

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ташкил этилганга ҳадемай икки йил тўлади. Шу қисқа вақт ичда партиянинг нуфузли сиёсий ташкилотга айланиши ва эндиликда омма орасида катта обрўга эга бўлиши нисбатан кўриш мумкин.

Сафимизга бир назар ташлайлик. Орамада турли касб эгалари — ишчилар, хизматчилар, зиёлилар, деҳқонлар, халқ таълими вакиллари бор. Маорифчиларимизнинг кўпчилиги Президентимиз, ХДП Раиси Исом Каримов олиб бораётган сиёсатни тўла қўллаб-қувватлаган ҳолда ХДП сафига киришмоқда. Аммал Икромов тўғрисида маорифчиларни ўз сафига бirlaштирган биринчи ҳудудий партия ташкилотининг тўғричилигини бу борада муҳим қалам бўлиб. Мазкур партия ташкилотини қўшда етти кишидан иборат кенгаш сайланди.

Еш авлодни тарбиялаш айниқса, бу ишларни замон талаблари асосида олиб бориш осон эмас. Тарбия асосан болалар яшлагани ва болаларидан бошланади. Шунинг учун ҳам бизнинг биринчи ҳудудий партия ташкилотимиз бу муҳим масалага эътиборини янада кучайтириб, боғчалар муаммоларини ечишда уларга қўйилган ёрдам бермоқда. Бунинг қарраги, боғча тарбиячилари мудириларнинг партия сафига кириши осон бораётган аризалари учун кундан-кунга қўйиб бормоқда.

Айни пайтда мактаб ўқитувчилари ва раҳбарлари ҳам партиянинг сафларини кенгайтириб бормоқдалар. Шу билан бирга бошқаларини ҳам оғуриш ортиб бораётган партия сафига бўлишига даъват этилмоқдалар. Бу эса қувонарли ҳодиса. Маориф ходимларининг ХДПга қўллаб-қувватлаш кўрсатишлари юртимиздаги партиянинг кенгайишига алоҳида эътибор берилмоқда.

Қишлоқда ўтказилган турли тадбирларда Халқ демократик партияси аъзолари доим бош-қош. Маҳалла кўмитаси билан ҳамкорликда ҳар хил маросимлар ўтказиш аниқгина айланди. Туғилган кунларини нишонлаш, пенсияга узатиш, бахт тўйларини ташкил этиш, қадриятларини тиклаш, бошқа тадбирларни намунали ўтказишда партия аъзолари жонбозонлик кўрсатишмоқда.

Шунинг айтиш кераки, ҳудудий ташкилот одамларнинг ороу-истакларини рўбга келтиришда энг ақил қўмакчи, родини ўтайти, Оқ

узни бахтиёр эканлигини нахор қилди. Шунингдек, бу маросимда иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолган, шунга қарамай «Қалдирғоч» кичик корхонасида фаолиятини давом эттираётган ва ўзининг ҳаётини партиянинг тасаввур қилмайдиган Раҳима Алимованинг тақдир тақозоси билан Осетияга бориб қолиб, у ердаги оғир аҳволни ўз кўзи билан кўрган, уни бизнинг дийрга солиштирганда ўлкамизнинг жаннатмакон эканлиги, вақтинчалик қимматчиликка қарамасдан ўзбекининг дастурхони доимо тўқин-соҳиллиги, тўйлари эса тантанали ўтаётганлиги ҳақида айтган дил сўзлари ўтирганларини ҳаяжонга солиди. Шу кунини тўғридаги ёш техниклар станициясининг ўқитувчиси Олим Юнусов, 604-боғча мудири Турсуноя Ақромова, ёш мутахассислардан Алолат Ҳанимова, Надежда Елеца ва бошқаларга ҳам партия билетлари топширилди.

Биз шундан хурсандимизки, сафларимиз тобора кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётган. Бу Халқ демократик партиясининг жойларда нуфузини ортиб бораётганлигидан бир нишона.

Атаулла ИСАХОНОВ, Акмал ИКРОМОВ туманидаги 1-ҳудудий партия ташкилотининг котиби.

Ҳоразм вилоятида ижарачилар ва оғиллар пуратирилган катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Улар ҳосилдорликни ошириш ва даромадларини кўпайтириш борасида барчага ўрнатилган «Хива» жамоа ҳўжалигининг илгор пуратирилган Кувонч Отажонов ҳар гектар май-

данага отланиши. Олий ўқув юрталари, ўрта махсус билим юрталари ўқувчилари ҳам пахтакорларга яқиндан ёрдам бериши. Масалан, Тошкент мезморчилик ва қурилиш муҳандислари институтининг Урганч бўлими талабалари 100 тоннадан зиёд пахта териб бериши. Зеро улар пахта ҳаммининг ризиқ-насибаси эканлигини яхши билдилар.

Айни кунларда вилоят пахтакорларини режанинг бажарган бўлсаларда, хотир-жазаликка берилганлари йўқ. Далаларда ҳали ҳосил кўп. Унинг ҳар бир миқдорини улов қилиш, йиғиштириб олишга ҳаракат қилинмоқда. Зеро, режадаги пахта-нинг 15 фоизи ва режадан ташқари пахтанинг ҳаммаси ҳўжаликнинг ўзида қолиши-ни улар яхши билишади. Бу алоҳида ҳўжалик нисбасига, қолверса одамларнинг рўзгорига катта бари-ка киритиши турган гап.

Шу боис пахта йиғим-терими вилоятда жадал давом эттирилмоқда. Деҳқонларнинг нияти — Ўзбекистоннинг катта хирмони тезроқ юксалишига бари-каки улуғ қўшиш. Мўлжал — далалардан яна 60 минг тонна пахта йиғиштириб олиш. Ял-лий хирмон эса 370 минг тоннага етказилди.

Хирмонингига бари-ка, азиз хоразмлик пахтакорлар!

Академик ёзувчи Ойбек бошқа тилларни ҳеч бир камситмаган ҳолда ўзбек тили-нинг бош, қиройли ва кудрат-ли тил эканини самимият билан қўрсатиб берган эди. Адиб ўзининг «Навоий» романида бош қарадон номидан гапир-иб, «тилимизнинг афзалли-ги биз учун улў ҳақиқатдир. Биз гўдакларда бу ҳақиқат-нинг ишқини кўнгилмизга жо-қилганимиз, ўлганимизга жо-қилганимиз. Шўҳарларни, қишлоқ-ларни, сажро ва тоғларни тўл-дирган эл-улусимиз, уруғ-ай-моғимиз бор, унинг ўз завоқи, фаҳми, идрокни бор. Биз эли-мизнинг завоқини, табииатини назарда тутиб, унинг ўз тили-да қалам сурейликки, унинг кўнгли фикр гуллари билан тўлсин. Туркона саз билан та-ранум этайликки, элнинг юра-ги мавжга келсин. Сўз гулла-ридан ўзга эллар қаторида бизнинг элимиз ҳам баҳра-манд бўлсин», деб хитоб қил-ган эди.

Ўзбек тилининг ўзига ҳос хусусиятлари ва бебаҳо фазил-латлари ҳақида баён этилган бундай ҳикматли сўзларни бо-шқа адиблар ижодидан ҳам келтириш мумкин. Ўзбекистон халқ ёзувчиси Абдулла Каҳ-ҳор талаба йшларга муроабат қилиб, «Сизлар институтни битиргандан кейин турли ша-ҳар ва қишлоқларга бориб ўқувчиларга инглиз, немис, француз, испан тилларини ўр-натаслар. Менинг сизларга айтганим энг зарур гапим шу-ки, сизлар борадиган жой-ларингизда чет тиллар билан бирга, биринчи навбатда, ўз она тилимиз — ўзбек тилига чекис муҳаббат туйғусини олиб бориңлар! Ўзбек тили қо-ғу бой, ниҳоятда қиройли, ҳар қандай фикр ва туйғунини ифода қилишга қодир экани-ни амалда қўрсатинглар. Қа-ерда ва қандай шароитда иш-ланганлар, тил маданиятими-знинг машаали бўлинглар!» — деб айтган эди.

Турли дўрларда яшаб ижод этган шоир ва адиблар ўзбек тилининг фазилатларини қай-дагиди билангина қиёфалан-ганлар. Улар турли жанрларда хилма хил асарлар ёзиб, ти-лимизнинг ҳусн ва салобати-ни амалда намойиш этганлар. Севишли шоримиз Абдулла Орминовнинг қўйидаги ҳулоса-си ҳам она шундан деплоат берилади:

«Ўзбекистон овози» мух-бири.

Хоразм вилоятида ижарачилар ва оғиллар пуратирилган катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Улар ҳосилдорликни ошириш ва даромадларини кўпайтириш борасида барчага ўрнатилган «Хива» жамоа ҳўжалигининг илгор пуратирилган Кувонч Отажонов ҳар гектар май-

данага отланиши. Олий ўқув юрталари, ўрта махсус билим юрталари ўқувчилари ҳам пахтакорларга яқиндан ёрдам бериши. Масалан, Тошкент мезморчилик ва қурилиш муҳандислари институтининг Урганч бўлими талабалари 100 тоннадан зиёд пахта териб бериши. Зеро улар пахта ҳаммининг ризиқ-насибаси эканлигини яхши билдилар.

Айни кунларда вилоят пахтакорларини режанинг бажарган бўлсаларда, хотир-жазаликка берилганлари йўқ. Далаларда ҳали ҳосил кўп. Унинг ҳар бир миқдорини улов қилиш, йиғиштириб олишга ҳаракат қилинмоқда. Зеро, режадаги пахта-нинг 15 фоизи ва режадан ташқари пахтанинг ҳаммаси ҳўжаликнинг ўзида қолиши-ни улар яхши билишади. Бу алоҳида ҳўжалик нисбасига, қолверса одамларнинг рўзгорига катта бари-ка киритиши турган гап.

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Умуман олганда, Хоразм вилояти деҳқонларининг катта галабасига Дўстлик шаҳри тасарруфидоги ҳўжаликлар, Янгиқор, Хива, Гурлан, Богот, Янгибозор туманларининг пахтакорлари айниқса бари-каки улуғ қўширилган. Вилоят бўйича ҳўзирилган 60 га яқин ҳўжалик давлат режасини ошириб ба-жарди.

Кейинги пайтларда олимларимиз томонидан яратилган айрим янги навлар хоразмлик деҳқонларга маъ-қул келди. Бу йил илк бор далаларда эрилган «Бухоро-6» ва «Ф-175» навла-рининг хусусиятларини син-чиқовлик билан пухта ўрганиб олинди. Ана шу навларни эн-гани деҳқонлар ҳосилдорлик борасида юқори натижага эришишди. Толанинг сифати ҳам ёмон бўлгани йўқ. Унинг битта камчилиги — узоқ муддат парваршига муҳто-лиги деҳқонларни чўчқот-мади. Астойдил меҳнат қи-линди. Иложи борица қў-проқ култивация қилиниб, камроқ суғорилди. Бу ҳам вилоят хирмонига бари-ка ки-ритди.

Пахта теримида қишлоқ меҳнатқилари қатори ви-лоятнинг барча аҳолиси фа-ола иштирок этди. Қўпгина корхоналарнинг вакиллари

данага отланиши. Олий ўқув юрталари, ўрта махсус билим юрталари ўқувчилари ҳам пахтакорларга яқиндан ёрдам бериши. Масалан, Тошкент мезморчилик ва қурилиш муҳандислари институтининг Урганч бўлими талабалари 100 тоннадан зиёд пахта териб бериши. Зеро улар пахта ҳаммининг ризиқ-насибаси эканлигини яхши билдилар.

Айни кунларда вилоят пахтакорларини режанинг бажарган бўлсаларда, хотир-жазаликка берилганлари йўқ. Далаларда ҳали ҳосил кўп. Унинг ҳар бир миқдорини улов қилиш, йиғиштириб олишга ҳаракат қилинмоқда. Зеро, режадаги пахта-нинг 15 фоизи ва режадан ташқари пахтанинг ҳаммаси ҳўжаликнинг ўзида қолиши-ни улар яхши билишади. Бу алоҳида ҳўжалик нисбасига, қолверса одамларнинг рўзгорига катта бари-ка киритиши турган гап.

Шу боис пахта йиғим-терими вилоятда жадал давом эттирилмоқда. Деҳқонларнинг нияти — Ўзбекистоннинг катта хирмони тезроқ юксалишига бари-каки улуғ қўшиш. Мўлжал — далалардан яна 60 минг тонна пахта йиғиштириб олиш. Ял-лий хирмон эса 370 минг тоннага етказилди.

Хирмонингига бари-ка, азиз хоразмлик пахтакорлар!

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика вилоятларида пахта тайёрлашининг бориши тўғрисида 1993 йил 20 октябрга қадар бўлган МАЪЛУМОТ (Режадагига нисбатан фоииз ҳисобида)

Table with 4 columns: Viloyatlar, Jamii (Bor kuzda, Mavsum boshida), Shu jumladan mashinada terilgan (Bor kuzda, Mavsum boshida). Rows include Xorazm, Bukhoro, Qashqadaryo, Surxondaryo, Qoraqalpogiston, Respublika, Navoiy, Andijon, Farg'ona, Toshkent, Samarqand, Namangan, Jizzax, Sirdaryo, Surxondaryo, Qashqadaryo, Namangan, Respublika.

ҲАММА ИШДА БОШ - ҚОШ

«Жойларда ҳудудий партия ташкилотлари етакчи кучга айланишди. Умуман олганда, партиянинг кенгайиши биринчи кўриб О. Чўриев фахр билан шу гапни айтганда у кўпроқ Омича қишлоғи ҳудудий партия ташкилотини фаолиятини назарда тутганда.

Ҳудудий партия ташкилотига туман архитектори О. Эгамбердиев етакчилик қилиб келмоқда. Унга Ингирма олти нафар ХДП аъзоси уюшган. Улардан саккиз нафари яқинда ХДП сафига қабул қилинган энг фаол ки-шилардир. Партия аъзолари орасида қишлоқ ва туман кенгаши депутатлари олти кишини ташкил этади. Нонб-лар ўзи зиммаларидан топ-шириқларини виждонан амал-га оширмоқдалар.

Маичи қишлоғини режа асо-сида қуриш, ободонлашти-риш, йўллари асфальтлаш ва жондорларни ташлашти-риш каби юмушларнинг бир қисми партия ташкилотини ара-лашуви билан амалга оши-риляпти.

БАЙРАМ УЮШҚОКЛИК БИЛАН ЎТАДИ

Ўзбекистон ХДП Навоий вилояти кенгаши аъзамовий байрам — партиянинг ик-кин йиллигини намунали ўт-казиш юзасидан алоҳида тадбирлар мажмуини ишлаб асосан вилоятдаги барча туман ва шаҳарлар кенгаш-ларига, шунингдек, маз-кур кенгашларга уюшган 440 та бошланғич партия ташкилотига байрамни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан алоҳида тавсия-номалар берилади.

Тадбирлар мажмуига асо-сан вилоят партия фаоллари ва фахрийларидан 12 нафар киши Марказий Кенгашнинг фахрий ёрлиғига, 11 нафари эса «Ўзбекистон овози» ва «Голос Ўзбекистана» газетала-рига бепул обуна қилиш учун Марказий Кенгашга тақдим этилди.

Байрам тантаналари вилоят-да 29 октябр кўни бўлиб ўта-ди. Шунингдек, шу кунни етак-чи, ташкилотчи партия фаол-ларидан 200 нафарига вилоят партия кенгашининг фахрий ёрлиқлари топширилади. Энг қувончлиси, партиянинг янги аъзолари — ташаббускор ёш-ларни қабул қилишдир. Қабул-да уларга аъзолик ҳўжатлари тантанали равишда топши-рилади. Бу сингари тадбирлар бошқа кўллаб бошланғич пар-тия ташкилотларида ҳам амал-га оширилди. Тантаналар Ул-қудуқ, Томди, Қонимех ту-манларида ҳам бўлиб ўтади.

Музаффар ШАРОПОВ, «Ўзбекистон овози» мух-бири.

НУФУЗНИ ОШИРИБ

Темирйўл туман бош-лаичи партия ташкилотлари котиблари кенгашининг навбатдаги мажлиси бўл-ди. Кенгаш раиси, шиме-ремонт заводи бош му-ҳандиси М. Жафаров пар-тия ташкилотларининг иш-лаб чиқариш жараёнлари-ни тақомиллаштириш, кор-хоналарини хусусийлашти-риш шароитидаги аазифа-ларни хусусида маъруза қилди. Саркотиблар ажу-ман даражада жуда дол-зарб муаммоларини ўртага ташлади. Шулардан ай-ричларини қўйида кел-тирмақчи:

Партиянинг нуфузи унинг халқ ичиде нечоғли самарали, таъсирли иш олиб боришига боғлиқ. Шаҳар кенгаши аъ-золари кўпроқ жойларга чиқ-иши, кишилар билан турли мавзурларда суҳбатлар ўт-казиши, Президентимиз сиё-сатини одамларга кўпроқ ту-шунтириши зарур.

М. Жафаров, — котиблар кенгаши раиси: — Базан мус-тақиллигимизнинг мураккаб жа-раёндаги камчиликларидан ба-ҳона қидираётганлар топилиб қолади. Ҳозирги қийинчилик даврида партия сиёсатига тош отаётганлар ҳам йўқ эмас. Ле-кин нима учундир биз бундай одамларни қайси-дир матбуот орқали қўқимиз, радиолардан эшитамиз уларга қарши га-пирингиза журғат этаймики. Нимадан қўқимизга керак! Уша матбуот вакиллари та-клиф этиб, уларга интервью-лар бериайлик.

Фармон ТОШЕВ, «Ўзбекистон овози» мух-бири.

Ҳ. Муродқулов, — СПИДга қарши кураш маркази бош-ланғич партия ташкилот-и котиби: — Очиги мен партия-мизнинг қонуний мулки ҳи-собланган транспорт восита-

лари ва биналарининг соти-лишига муроабат қаршиман. Умуман, партия мулкидан фойдаланишда маълум қон-да қонунига бўйсунушимиз ке-рак. Ак ҳолда одамлар биз-нинг нотўғри тушуниши мум-кин. Мана ҳозир шаҳардаги учта туман партия ташкилот-лари ҳам ўзларининг бинала-рига эга эмас.

В. Задесенчик, — шаҳар пар-тия кенгаши иккинчи котиби: — Биз ҳозирги шароитда ош-кораликка эришишимиз зарур. Жойларда қилинмаётган иш-ларимизни халққа кўрсата би-рейлик. Менимча корхона-ларда, турар-жойларда, ма-ҳалла марказларида партия буржакларини ташкил этиш мақсадага мувофиқдир.

Т. Раҳматов, — «Янгираб» маҳалла бошланғич партия ташкилотининг котиби: —

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТУЛҒАЗИШГА ХАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлашти-рилганда эса тақвими штемплени, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилин-ганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ УРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақасини сиёҳли ручкаларда ха-госиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг ис-мини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлимлари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлға-зиди.

ОНА ТИЛИМ, СЕН БОРСАН...

БУГУН ЎЗБЕК ТИЛИГА ДАВЛАТ МАҚОМИ БЕРИЛГАНИГА ТўРТ ЙИЛ ТўЛДИ

Она тилим, сен борсан, шексиз, Булбул куйин шеърга соламан Сен йўқолган кунинг, шўбҳасиз, Мен ҳам тўти бўлиб қоламан.

Лекин, шунга қарамасдан, кўп ҳолларда бу бой ва сер-жило, содда ва сермаъно тил жамиятидаги қўқирон кучлар томонидан қадрланмади. Унга амалда тенглик ҳуқуқи бери-лмади. У узоқ йиллар давоми-да давлат тили мактабини олиш ҳуқуқидан асоссиз ҳолда маҳ-рум этилиб келинди. Собиқ совет ҳокимияти даврида қўқирон мафкура ўзбек ти-лининг фазилатлари ҳақида сўз юритишга, уни тўғриба-таъриф қилишга йўл берма-эди. Танқиди олим ва драма-тург Иззат Султон ҳаётида олтиминчи йилларда юз бер-ган қўйидаги воқеа ҳам ана шунинг оқибатидир. Домла «Синдид, Абдулла Каҳҳорнинг юбилейи бўлди. Каҳҳор ҳақи-да доқлад қилишни менга топширишди. Мен ўзбекча гапирман, деб шарт қўйди. Юбилей кечасида бир жойда русча гапирдим. Рус ўртоқлар ўтирибди, меҳмонлар учун русча таржимасини ўқийсиз, Абдулла Каҳҳор асарларининг русча таржимасини ўқийсиз, шунинг учун тилдаги лато-фатни сезмайсиз, тилдаги лато-фат қисми таржимоннинг ма-ҳорати билан сакланиб қоли-ши мумкин, ammo бизнинг афзалитимиз шуки, тилининг латофатини сезмайсиз, агар ўз-бек тилини тушунасиз эди, бу қандай ёзувчи эканлигини билардингиз, дедим. Чапак бўлиб кетди.

Энди ўз она тилисини се-вган ва уни юксаликка кўтариб ардоқлаган инсонларга «мил-латчи» деган машаум тама-га босилмайдди. Ақсинча, номи-гагина ўзбек бўлган, аслида ўз она тилини унутган, ҳатто га-пирини ҳам билмайдиган ай-рич ватандошларимизнинг кў-зи очиб қўйилди. Дарҳақи-қат, ҳаётда шундай ношукур шахслар ҳам учрайдики, мил-лати ўзбек, яшаш жойи Ўзе-бекистон, лекин ўзбек тилини билмайдди, билишни ҳам иста-майдди. Эндиликда бундай ҳол асло кечирилмайдди. Ўз она тилини ҳар қандай шаклда бўлсада камситиш, менсимас-лик катта айб саналади ва қаттиқ қорланади.

Шуниси аниқки, эндиликда тилимизни камситиш ва ҳўр-лаш асло тақорланмайдди. Чунки республикамизнинг мў-стақилликка эришиши ва ўз-бек тилига давлат тили мако-мининг берилиши натижасида озоод ўлкамизнинг барча фука-роларига истаган тилларда нутқ сўзлашга, маъруза қи-лишга тўлиқ эркинлик яратил-ди.

Кейин мени, рус ўртоқлар ўзбек тилини ўрганишга маж-бур деган гапни гапирдингиз деб айбладилар. Мен тилка мажбур қилиш эмас-ку, де-дим. Кейин ҳуқумат унга чиқдик. Яна мени ўртага олиб шу ишни яхши қилмадингиз, дейдики, Эртаси кунини Абду-лла Каҳҳор боғида банкет бў-лди. Мен Бордид билан дўст эдим, ёнига ўтириб, кечаги хатони тузатишга имконингиз бор, деди. Менга сўз бери-лди. Бу ҳақида тўхтамадим. Бош-қа гаплар ҳақида гапирдим... Уч-турт кундан кейин мени Марказкомга қақришди. Шу гапнингиз хато бўлди. Матбуот-

да чиқиб қилсангиз дейишди. Мен йўқ дедим» — деб ёзган эди.

Ҳа, ўзбек тилининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш ҳаракати га бутун халқ иштирок этди. Ёзувчилар, журналистлар, ма-деният, санъат ва илм-фан ар-боблари эса бу хайрилик ишда ҳам қарвонбоши бўлдилар. Улар жамиятини қайта қуриш даври шарофатларидан илҳом-ланган ҳолда мақсад сари да-рил қадим ташладилар. Ёзу-вчиларимиз ўз шеърларида, публицистик мақолаларида, ра-дио ва телевидениеда чиқиш-ларида ўзбек тилини қайта-қай-та улуғлаб, уни миллатимиз-нинг шароф-шонини, ор-номуси ва буюк қомуси деб атадилар.

Халқимиз томонидан тил масаласида узоқ йиллар да-вомида турли шаклларда олиб боришга сўй-ҳаракатлар ни-ҳоят эътиборга олинди, 1989 йилининг 21 октябрида Респу-блика Олий Кенгаши сессияси-да ўзбек тилини Давлат тили мактабини бериш ҳақида мах-сус қонун қабул қилинди. Бу жуда катта тарихий воқеа эди.

Энди ўз она тилисини се-вган ва уни юксаликка кўтариб ардоқлаган инсонларга «мил-латчи» деган машаум тама-га босилмайдди. Ақсинча, номи-гагина ўзбек бўлган, аслида ўз она тилини унутган, ҳатто га-пирини ҳам билмайдиган ай-рич ватандошларимизнинг кў-зи очиб қўйилди. Дарҳақи-қат, ҳаётда шундай ношукур шахслар ҳам учрайдики, мил-лати ўзбек, яшаш жойи Ўзе-бекистон, лекин ўзбек тилини билмайдди, билишни ҳам иста-майдди. Эндиликда бундай ҳол асло кечирилмайдди. Ўз она тилини ҳар қандай шаклда бўлсада камситиш, менсимас-лик катта айб саналади ва қаттиқ қорланади.

Муҳими, Ўзбекистонда яшав-чи турли миллатга мансуб ки-шиларнинг ўзбек тилини ўрга-тиларининг ҳозирги замон та-лаблари даражасига қўтариш, бу ишни самарали равишда ташкил этиш зарур. Ҳудди тилларини ўрганишнинг ҳу-қусини, аш авлодининг бошқа тилларини ўрганишларини ҳам тўғридан яхшилаш ва уни ҳозир-ги кун — истиқлол талаб ва эҳтиёжларини даражасига қў-тариш лозим. Зотан, бошқа тилларни билишнинг аҳамияти гоят катта. Шундай экан, аш-ларимиз ўз она тилини му-камал билиш билан бирга, инглиз, рус, немис, француз, турк, араб, форс сингари чет тилларини пухта ўргансалар нур-устига ало нур бўларди. Айнисча, ҳозирги вақтда, Ўз-бекистон мустақил республика сифатида хоржий мамлакат-лар билан иқтисодий, сиёсий, маданий ва дипломатик ало-қаларни кенг миқёсда аўлга қўйишга ва мустаҳкамлашга кўр борадиган бир пайтда, чет эл тилларини билишнинг ҳи-қоҳамияти бекиёс каттадир.

Сайдулла МИРЗАЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрса-ган фан арбоби, филология фанлари доктори, профес-сор.

• Публицистика

ИНСОН БЕЖИЗ қўшиқ сари интилмайди. Одамзотнинг бор дарду ҳасратларини, озу-ҳавасларини олис-олисларга элтди, кўнгил кўзасига тиниқлик ато этишга қодир у. Қўшиқнинг сеҳри беадд. Меҳри бетимсол. Гўё кечкан захматнаш кунларинг, етолмаган армонларинг, эҳтимолки қайтиб келмас бўлиб ўтган лаҳзаларинг, бир дақиқа бўлса-да, қўшиқ оҳанги билан қалбингга қайта оқиб кирди. Армонларинг, тарки дунё қилган сархуш дамларинг симиллаб оғриб турган юрак тубидан жой олади. Гўё остонангда йиғлаб турган СОҒИНЧ деган катта юк бор-у, бўйи-баста билан елкаларинг узра қўлларини қўйиб ҳукмрон нимсага айланади...

нинг кунжагига бошимни қўйиб яшайвераман. Кўп қаватли ишхонанинг қадрдон деразасидан терини-бетон йўлларга термули хаёл сураман. Ҳайларимга хушайфат оқиб келади. Кейин оппоқ пахта пайкаллардан бир этак пахтани зўра орқалаб эгат бошига чиқиб келаётган кичкина қиз сурати намоен бўлади. Тушгача 90 килограмм пахта терганим учун «Ярославль» деган ручка билан тақдирлаган хазинабон муаллимимиз Бек-ков билан учрашаман. Тақдиринг

риб олган тумандаги «Зарафшон» давлат хўжалиги экан... Кунни кеча «Наврў» ҳам шундай галабани қўлга киритди. Ҳамма жойлардаги каби бу ерда ҳам механизаторлар меҳнати қўл келаяпти. Қўлда терилган пахта учун 25—30 сўмдан ҳақ тўланапти. Пахтакорларга маданий-манший хизмат кўрсатиш эътибордан четга қолгани йўқ. Китобликлар ҳақида гапирга-

ламма билан тақдирландилар. Бу харажатни туман ҳокимлиги ўз бўйинга олди. 13 нафар муаллимга «Халқ маорифи аълоҳиси» урвони берилди. Яна мени қувонтирган нарсаси бу бўлдики, бу эъзознинг 80—85 фоизи муаллимларга қаратилган эди. Ҳозир шулар ҳақида ёзганимни Сирдарё вилояти Кенгаши сессиясида сузлаган нутқи ёдига келди: «Агар тила тилагингни десалар, мен одамларга ғамхўр, инсофли, динёатли раҳ-

сиз, маълум бир муаммолари йўқ эмас. Бундай аҳволда нима қилиш керак? — Бирдан-бир тўғри йўл, бу тоғ этакларидаги ерларни ўзлаштириш, — дейди туман ҳокими Озод Пармонов. — Шу ерларда боғдорчилик, деҳқончилик, чорвачиликни ривожлантириш керак. Бу борада маълум тадбир — режаларни белгилаб олдик. Жумладан, Ҳисорак сув ombридан қувурлар билан Мираки орқали туманимизнинг тоғ олди зоналарига сув чиқариш ниятидамм...

Кўз ёмғири секин шивалай бошлади. Овозингиздан таралаётган «Қишлоқ ҳаёти» оҳангларида Китоба кетиб қолгим келди. Кўп қаватли ишхонанинг қадрдон деразаларидан кенг, равон шаҳар кўчаларига боқиб пахта тераётган юртдошларимни эсладим. Кўз олдимда бир этак пахтани зўра кўтариб эгат бошига келаётган қизил гулли, чит кўйлак кийган жамалак соч қиз сурати намоен бўлди. Шундагина симиллаб оғриб турган кўнглимнинг бир четидан нимадир оппоқ қоғозлар қатига оқиб тушди. Оёғимдан сочларимнинг учигача тўкилиб кетай, тўкилиб кетай деган туйғуларни ўзимга ҳам сиғди-ролмаб қолдим.

Ездим, ёзавердим... Аммо юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Инобат ОЙДИН «МЕНСИЗ ПАХТА ТЕРАР ҚИШЛОҚДОШЛАРИМ...»

нимда улар одоб-ахлоқ борида катта тажриба орттирган ҳамда меҳнатсеварлик, ҳалоллик, биродарлик ва мардлик сингари олий инсоний фазилатларни ўзидан муҳим ҳиссалаштирган одамлар, дегим келади. Самарқанд ва Китоб оралигида Тахтиқорача доводнидаг аjoyиб масаннини Қашқадарёнинг қолавераси, Ўзбекистоннинг Швейцарияси дейишарди. Бу муболага эмас. Айтишларича, шу доводдан охиби ўтган марҳум ёзувчи ва давлат арбоби Шароф Рашидов: «Шу жойи баҳаво экан. Мингта чинор экинлар. Номи ҳам Мингчинор бўлиб», деган экан.

барларнинг кўнайишини тилаган бўлардим... Яратгандан одамзотга шундай имкониятлар берилса, у нималарни сўрашга қодир экан? Инсоннинг табиитини тушуниш қийин. Менимча муркабалиги ҳам шунда бўлса керак. Мен бу борада бирор оғиз сўз айтишга қодир эмасман-у, аммо халқ учун, юрти, одамлари учун энг олий туйғуларни ҳам бахш этиш бу унча-мунча қоғоз қоралаб тушунтириб беролмайдиган мардлик, матонатлик эканлигини англадим. Қодир эгам ана шундай одамларники яратибди, ана шундай одамларники халқ-боши, юртбоши қилибдики, демак ўша халқнинг насбаси бутун, дастурхони тўкин бўлади. Мен Китоб тумани ҳокими ҳақида ҳам шундай гапларни айтишим мумкин.

Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим. Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Мен август ойининг охириги кунларида ана шу сўлим масканда туман ҳокимлиги билан маориф қўшма кўчаларининг бир шёла чой устидида сўхбатларининг гувоҳи бўлдим. «Маънавиятни юксалтириш учун ишни аввало богча-мактаблардаги таълим-тарбия ишларини яхшилашдан бошламоқ керак» деди ўша кунни туман ҳокими ўз сўзида ва ҳар бир ойнинг охириги чоршаба кунини «Мақтаблар кунин» бўлиб, деган ташаббусини ўртага ташлади. Шу кунни раҳбарлар, ота-оналар фарзандлари таълим олаётган мактабларда бўлишиб, танишларинг ўқини, худди билан боланишларинг, ўқитувчилар билан сўхбатлашларига ҳеч ким шубҳа қилмайдди. Яна шуни ҳам айтиш керакки, ўша кунни 10 нафар турли фан ўқитувчилари ҳар бирининг нархи 130 миң сўм тўради-ган дам олмиш масканларга йўл-

Бугунги кунда ҳеч қандай рақобатсиз ишлаб турган тижорат дўконларига муносиб рақобатча топилди. Бу Сирдарё вилоятида ишлаб турган Гулистон тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси фирма дўконларидир. Унинг маҳсулотлари чет элларда тайёрланган энг яхши маҳсулотлар билан тенглашади. Нархи эса давлат савдосида белгилаганидан беш фонд арзон.

Харидорлар корхонада тайёрланган болалар кўйлақлари, костюмлар, жемперлар ва бошқа маҳсулотларни тез-корлик билан сотиб ололдилар. Бу маҳсулотлар турли кўриниш ва турли рангдодидир. Улар бу ерда тайёрланган барча маҳсулотнинг яримдан кўпрогини ташкил этади. Шунинг қувончлики, болалар буюмлари қатъий белгилаган нархларда сотилмоқда.

Кўзги-қинши масвумга бирлашма мутахассслари томонидан ўғил болалар ва қизчалар учун бир нечта янги моделдаги кийимлар яратилди. Шунингдек корхонада тайёрланган маҳсулотлар ҳар йили 70 фонга янгилади. Шу йил болалар бери 80 янги модель ишланди. Буларнинг учдан бир қисми шу корхона расомили ва конструкторлари томонидан яратилди. Улар ҳаммиси замонадан орқада қолмасликка ҳаракат қилдилар.

Корхона тўхтовсиз ишлаб турибди. Зеро Ўзбекистондаги йилгув фабрикалари корхонага ўз вақтида хон амё етказиб беришмоқда.

Гулистонда бош корхонанинг 6 та филиали бор. Уларда 1,5 миңдан энёд киши иш билан банд. Бу ерда асосан аёллар меҳнат қилади. Айни пайтда тикувчи мотористкаларнинг ўртача иш ҳақи 50 миң сўмни ташкил этаётди.

Корхона яқинда ўзининг 20 йиллигини нишонлайди. Одатда тўғна тўғна билан борилади. Шу бонс бу ерда эришлган ютуқлар қувончи бўлмоқда.

СУРАТДА: илгор тикувчи Раъно Деҳқонова. В. ТўРАЕВ (ЎзА) олган сурат.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

Дарди — дили жонмага бешик, Кўлимсизраб туш қўрғайлар. Энг сўнгги бот қузатган эшим, Балдоғига бойларан қўллар. Нигоҳларим етиб етмаган, Пайшадга изларни ўпар. Даш йўлидан чиқиб кетмаган, Соци узун қизларни ўпар. Бели толиб товоғларига, Яшил тикон кирганин ўпар. Қашқадарё девонларига, Тоғман шўртан терларини ўпар. Улаверар ва шобиб айтар, Сенинг учун айтаман, халқим. Қушлар қайтар, жанубга қайтар Мен сен учун қайтаман, халқим.

Юракнинг тубида барибир нимадир қилиб кетганга ўхшайди... Товонимага кириб зиралча, Кеча қаттиқ азобга ботдим. Юрагимда қанчадан-қанча Соғинч тўла тоғларим отди. Тоғлар менден безовта — олам, Кимдир бахти санар ўзини, Унутмадимки қанча дадам, Шаҳардаги битта қизини. Унутмадимкикан эгатга, Қадди ёйдек эзилган элим. Юрагимда кичиқ қатта, Дарди гами тугилган элим.

«Ана шундай келлар... Китобга кетиб қолам... Китоб — мен тугилган юрт. Унинг кўксига қайтиб келмас бўлиб ўтган шўх-шадод болалигимнинг сурати чизилган. Кўм-кўк, ризқ-насиба бўлиб тўкилиб ётган пахта пайкаллариди ўқувчилик замоналаринг қўшиқлари айтилган...»

«Ун чўқради қишлоққа — голиб, Тин оларди бечора гардлар. Лой эткин ифтига олиб, Етоғига қайтарди — дардлар. Эгатларда изларни бордир, Кирза этки товоғларининг. Уй-ҳайли фарошул, дилтиг, Ўқувчилик замоналарининг.»

«Пинқон эди кеча нолишлар, Ҳўрсиниқлар пинқона қолди. Кўз йшларни ютди болмшлар, Замини оғир хайлга толди. Пайкалларда ухлайди кунлар, Алла айтар шийонг ўқиниб. Тин олади бағри бутунлар, Тун ойини дараз тортар — синиб.»

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-бақувват қўллар қўйилган. Энди «Менсиз пахта терар қишлоқдошларим...» деган мисралар бекорга ҳайлимга келаётгани йўқ. Энди ҳосил йиғиш, ҳақиқий пахта териш дамлари келди. Мен эса...

«Яшнаб келар келгуси баҳор», — деб бежиз ёзмаган эканман. Мава ўша баҳорлар келди. Ўша овозлик, ўша бахт МУСТАҚИЛ-ЛИК деган сўз билан бутун юртимиз бўйлаб мен жимгина оруз қилган ҳукмрон кимсага айланди... Унинг елкаларида ўзи беқлик, эгаллик ҳисси билан қўлган бардам-ба

ЗАХМАТКАШ МУРАББИЙ

Жонажон диёримиз мустақилликнинг оташқалб тарафдорларидан бири, кекса матбуот ходими Сулаймон Азимов 85 ёшга кирди.

Бу муътабар инсон мурраккаб ва зиддиятли даврнинг барча ўзига хос маънавийликларини қийинчиликларини бошдан кечирди. У 1908 йилнинг 21 октябрыда Уш вилоятининг Узган туманида камбағал деҳқон оиласида таваллуд топди. Ота-онасидан жуда ёшлигида ажраб, сағирликнинг ҳамма жафоларини бошдан ўтказди. Мактаб-интернатда таълим-тарбия олди. Меҳнат фаолиятини йигирманчи йилларда мактаб ўқитувчилигидан бошлади. Йигирманчи йилларнинг охири ва ўттинчи йилларнинг бошида Йўлдош Охунбоевнинг шахсий котиби, «Ватан» газетасининг муҳаррири, ВЦСПС Ўрта Осиё бюросининг йўриқчиси ва Москва «Комсомольская правда» газетасининг адабий ходими бўлиб ишлади.

«Газетамизга «Қизил Ўзбекистон» деб от қўйди. Газетани шундай аташимиз қўққисдан бўлмастан, бунинг остида чуқур тарихий тилгамиш беркиниб туради... Бу кун буюк ишга қаттиқ ва соғлом асос қўйилган кундир ва бу асосга тебраниб (таъниб дейилмоқда) туриб оқ йўлимиздаги қора тўсиқларни енгиб, га-лаба қилшимизга ҳеч шуб-ҳа йўқ, мана шу заҳматли курашда илгари маълум бўлган, ҳозирда чиройли бахтининг чирогини узоқдан кўриб турган ўзбек меҳнат-кашларининг гўлиб чиқиши йўлида «Қизил Ўзбекистон» бел боғлади».

фан арбоби уновни билан тақдирлади.

Редакция Самарқанд шаҳридаги пасткам бир бинода жойлашган эди. У ердан кунга зийлларнинг қадами узилмасди. Кимдир мақола олиб келган, кимдир шеър ва фельетон. Газетада ишлайдиган ходимлар ҳам унчалик кўп эмасди. Шу боис биз кўпроқ зийлларни газетага жалб қилишга интилардик...

Сулаймон Азимов 1939 —41 йилларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари бўлиб ишлади. Айни пайтда Партия тарихи институтининг директор, «Ўзбекистон коммунист» журналининг муҳарририлик лавозимларида ҳам фаолият кўрсатди.

Кўп масалалар бўйича ўзининг шахсий нуқтаи назарига эга, замонавий билим соҳибни, ватанпарвар, ҳалол-поқ, тўғри сўз Сулаймон Азимовга қирқ бешинчи йилда «халқ душмини» тамғаси босилиб, у қарийб ўн беш йилни умрини (то эллик бешинчи йилга) озодликдан маҳрумликда ўтказди.

Уша муҳим йиллар ҳам ҳаётга кенг фалсафий қараш билан ёндошган Сулаймон Азимовнинг кучли иродасини асло бука олмади. У 1955—1959 йилларда Ўзбекистон маданият министрининг ўринбосари, республика Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг шўба мудири бўлиб ишлади. Илм соҳасидаги катта хизмати Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби.

Сулаймон Эгамбердиевич ўз даврининг энг илғор зийллари билан яқин муносабатда бўлиш шарафига мурассар бўлди. У кишининг кучли хотираси узоқ ҳамда мазмунли ҳаёт соломасини ўзига беками-қўст жо этди. Навқирон ёшлигининг ажойиб фазилатларига содиқ қолган, Ўзбекистоннинг миллий истиқлолидан ўзида йўқ, беҳад хурсанд бўлган Сулаймон ота истиқболимиз муаммоларига сира бефарқ эмас.

Ушбу нутқ айёмда ақолиб ва муътабар инсонни, меҳрибон мураббийни, олийжаноб замонашумини табаррук ёшлари билан самимий муборакбод этамиз, у кишига сиҳат-саломатлик ва узоқ умр тилаймиз.

А. ЖАЛОЛОВ,
Ўзбекистон Фанлар академияси И. Мўминов номидаги Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг директори, фалсафа фанлари доктори.

М. БАРАТОВ,
институт бўлими мудири, Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси.

О. ФАЙЗОЛЛАЕВ,
институт бош илмий ходими, фалсафа фанлари доктори, профессор, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби.

Сойлиқ қишлоғидан Тошкентга отланган ёш келин-куёв энг зарур анжомларини юк машинасига ортиб, ўзлари ҳам кузовга чиқибди. Тоғ йўлида машина ҳар силкиганда болганган бўлса ҳам сочлиб кетмасин учун китобларни оҳиётлаб келаятган йилги кўш кирданов ажиб товланиб бирин-кетин ортада қолаятган тоғ чўққиларидан қўзини узолмасди. Томоғига бир нарсани тикилгандек бўлди. Қалбининг тубидан қалқиб чиққан нидо тилига кўнганини ўзи ҳам сезмади. «Энг яхши кўрган тоғларимни ташлаб кет-

ялман-а, ахир булар менинг сирдош, дардкаш қадрдонларим эди-ку». Тоғ шамоли, машинанинг шовқинидан бу гапларни элас-элас эшитган келинчақ хандон отиб кулди-да, «Эши болага ўшайсиз-а», дея тўнб кетган сочларини тўғрилади...

— Ушанда гапирган гапларини энди-энди эслаб ҳануз ўйланаман, ҳаётдан барвақт кетишларини худди олдидан билгандек, кўнгилларини сезгандек... Ёниб яшадилар-у, шонли кетдилар-да...
Улимга шак келтириб бўлмайд.

қўллари қовушаверарди. Паллов дамлаш жони-диллари эди. Кўнунча дам олиш кўнлари менинг ошкандан чиқариб юборардилар-да, бир ўзларини ош дамлардилар. Лекин кўпроқ ҳамир овқатини кўш қўралдилар. Дадасининг шундай тарбиялари, «тартиб»ларидан худдо шўқр, икки қизим тушган жойида тинч, ўлим ҳам оиласи билан аҳил. Ҳозир кенжасини уйлаш ниятидаман.

авжи камолот палласида ҳаётдан барвақт кўз юмган танили ва севишли ёзувчи Ўқтам Усмоновнинг рафиқалари Шарифа Абдуразақова билан суҳбатимиз шу тариқа андан мулғил бошланди. Бу табиий, албатта. Жинжитлик ҳўки сураётган уйда гурс-гурс қадам товушлари билинмайди. Баланд овозда тез-тез гапирувчи эркак кишининг нафаси сезилмайди. Деворга осигилч соатнинг чиқиллиши Шарифа опага Ўқтам ака билан ўтган салкам ўттиз йиллик умрнинг ҳар дақиқасини ёдга туширади.

— Ўқтам ака билан қандай танишгансиз?
— Олтиминчи йиллар университетини битириб, «Ленин учқун» газетаси, хатлар бўлимига ишга келдим. Ўқтам ака шу ерда адабиёт бўлимида ишларганлар. Танишдик. У киши борган сани бизнинг хонага сўрашган бўлиб қолдилар. Илжои бўлса ҳар бир хатни битта-битта алоҳида олиб чиқардилар. Сира ёддан чамайди. Тўйдан кейин бир кун и-

— Ҳа, фан, маданият ва олий ўқув юртлири бўлимида дастлаб ходим, кейин мудири бўлиб ишладилар. Очқини айтишим керак, бу даргоҳ у кишининг ёзувчи Ўқтам Усмонов бўлиб танилишида катта мақаб бўлган. Дастлабки «Чинор» номидаги ҳикоятлари «Ленин учқун»да, «Вас бойлашган бола» «Гулдаста» тўпламида эълон қилинган бўлса, қатор илмий ва публицистик

қўллари қовушаверарди. Паллов дамлаш жони-диллари эди. Кўнунча дам олиш кўнлари менинг ошкандан чиқариб юборардилар-да, бир ўзларини ош дамлардилар. Лекин кўпроқ ҳамир овқатини кўш қўралдилар. Дадасининг шундай тарбиялари, «тартиб»ларидан худдо шўқр, икки қизим тушган жойида тинч, ўлим ҳам оиласи билан аҳил. Ҳозир кенжасини уйлаш ниятидаман.

1979 йил, март.

«ЁНИБ ЯШАДИЛАР-У...»

ти бинойидек кўринган туфлаларини арта туриб, қарама-қарши тешилган экан. Ўзларига кўрсатсам, «Ҳа, энди, сизни деб, хонангизга қатнайвериб шу ҳолга тушиб қолган-да», дея ҳазиллашгандилар. Мен Ўқтам акадаги қатъийлик-у бир сўзлик, ҳалоллик, поклик, ширин калому майин табассумга маҳлиб бўлиб тўйга розилик бергандим.

— Бизникида, Қашқар маҳаллада. Ўқтам ака Тошкентда ижарада яшардилар. Шу сабаб икки томон бир бўлиб шу ерда тўй ўтказганимиз. Кейин бир ой чамасини тошкентлик келин бўлиб қишлоққа қайнона, қайнона хизматига бўлдим. Ана шу бир ой мен учун Ўқтам акамнинг болалик, мактаб даври, ёшлиги ҳақидаги жуда кўп хотиралар муҳрланган қўлдан вақт бўлган. Қайнонамнинг айтишларича, Ўқтам ака бир ерда туролмай-диган, тиниб-тинчмаган бола эканлар. Мактабда-ю бирор тантина, ота-оналар йўқлиши уларнинг шеър қишлари ёни дунор чертиларисиз ўтмас экан. Акангиз ҳақиқатдан ҳам яхши дунор чалардилар. Гоҳи кайфиятлари чоғ пайтда радиони ўчириб, «Табииётини эшитгин, хоним», дея дунор кўлиб берардилар. Хуллас, бу инсон билан ялашнинг ўзи қизиқ эди. Ҳар кун бир фикр, янгилик эшитиб турардим.

— Бу орада фарзандлар қўлайишгандир. Тўғри, оила юмушлари, бола тарбияси асли аёл кишининг бўйида бўлади. Лекин оилада отанинг ўрни ўзгача. У нафақат болаларга, ҳатто умр йўлдошига ҳам намуна бўла оlishи керак. Шундагина отанинг чизган чизиги, қўйган андозаси шу оила учун қону бўлиб қолса, керак, тўғрими?

— Тўй қаерда бўлганди?
— Бизникида, Қашқар маҳаллада. Ўқтам ака Тошкентда ижарада яшардилар. Шу сабаб икки томон бир бўлиб шу ерда тўй ўтказганимиз. Кейин бир ой чамасини тошкентлик келин бўлиб қишлоққа қайнона, қайнона хизматига бўлдим. Ана шу бир ой мен учун Ўқтам акамнинг болалик, мактаб даври, ёшлиги ҳақидаги жуда кўп хотиралар муҳрланган қўлдан вақт бўлган. Қайнонамнинг айтишларича, Ўқтам ака бир ерда туролмай-диган, тиниб-тинчмаган бола эканлар. Мактабда-ю бирор тантина, ота-оналар йўқлиши уларнинг шеър қишлари ёни дунор чертиларисиз ўтмас экан. Акангиз ҳақиқатдан ҳам яхши дунор чалардилар. Гоҳи кайфиятлари чоғ пайтда радиони ўчириб, «Табииётини эшитгин, хоним», дея дунор кўлиб берардилар. Хуллас, бу инсон билан ялашнинг ўзи қизиқ эди. Ҳар кун бир фикр, янгилик эшитиб турардим.

— Бизникида, Қашқар маҳаллада. Ўқтам ака Тошкентда ижарада яшардилар. Шу сабаб икки томон бир бўлиб шу ерда тўй ўтказганимиз. Кейин бир ой чамасини тошкентлик келин бўлиб қишлоққа қайнона, қайнона хизматига бўлдим. Ана шу бир ой мен учун Ўқтам акамнинг болалик, мактаб даври, ёшлиги ҳақидаги жуда кўп хотиралар муҳрланган қўлдан вақт бўлган. Қайнонамнинг айтишларича, Ўқтам ака бир ерда туролмай-диган, тиниб-тинчмаган бола эканлар. Мактабда-ю бирор тантина, ота-оналар йўқлиши уларнинг шеър қишлари ёни дунор чертиларисиз ўтмас экан. Акангиз ҳақиқатдан ҳам яхши дунор чалардилар. Гоҳи кайфиятлари чоғ пайтда радиони ўчириб, «Табииётини эшитгин, хоним», дея дунор кўлиб берардилар. Хуллас, бу инсон билан ялашнинг ўзи қизиқ эди. Ҳар кун бир фикр, янгилик эшитиб турардим.

— Бизникида, Қашқар маҳаллада. Ўқтам ака Тошкентда ижарада яшардилар. Шу сабаб икки томон бир бўлиб шу ерда тўй ўтказганимиз. Кейин бир ой чамасини тошкентлик келин бўлиб қишлоққа қайнона, қайнона хизматига бўлдим. Ана шу бир ой мен учун Ўқтам акамнинг болалик, мактаб даври, ёшлиги ҳақидаги жуда кўп хотиралар муҳрланган қўлдан вақт бўлган. Қайнонамнинг айтишларича, Ўқтам ака бир ерда туролмай-диган, тиниб-тинчмаган бола эканлар. Мактабда-ю бирор тантина, ота-оналар йўқлиши уларнинг шеър қишлари ёни дунор чертиларисиз ўтмас экан. Акангиз ҳақиқатдан ҳам яхши дунор чалардилар. Гоҳи кайфиятлари чоғ пайтда радиони ўчириб, «Табииётини эшитгин, хоним», дея дунор кўлиб берардилар. Хуллас, бу инсон билан ялашнинг ўзи қизиқ эди. Ҳар кун бир фикр, янгилик эшитиб турардим.

— Янгилишмасам, олтиш бешинчи йилга, «Ленин учқун»да ишлаб, сўнг «Совет Ўзбекистони» (ҳозирги «Ўзбекистон овози»)га ишга ўтганлар.

— Янгилишмасам, олтиш бешинчи йилга, «Ленин учқун»да ишлаб, сўнг «Совет Ўзбекистони» (ҳозирги «Ўзбекистон овози»)га ишга ўтганлар.

— Янгилишмасам, олтиш бешинчи йилга, «Ленин учқун»да ишлаб, сўнг «Совет Ўзбекистони» (ҳозирги «Ўзбекистон овози»)га ишга ўтганлар.

нумдан кейин вазифаларидан четланишди. Аича вақт уйда бўлдилар. Сийларидилар, кўйнардилару сездирмасдилар. Бир кун жуда бўлмади, дилларидан тилларига кўчди: «Шарифа, қизича, кечанга мени мақталаб юрган, сояма кўрпача солганлар бутун қаерда-а?», деб юбордилар. Уларни опатган бўлдим. «Ҳали кўрасан, вақти келиб ёган асарингиз Сизнинг қандай инсонлигингизни кўрсатди, сира куюнманг...». Ҳақиқатдан ҳам кўп ўтмай киностудияга да негидир оёқлари тоғ бағди. Кетдилару ўша ердан гетоб бўлиб қайтилар. Аввалига касалларни аниқлай олишмади. Малириялигини кеч сезишди. Умрлари қисқа экан...

«Ташвишли кунлар» деб ниямга назарда тутиш, очироқ гапириб берсангиз.

— Езувчи эмасми, Ўқтам акам жуда таъсирчан, ирқичан, майда-чуйдага алоҳида аҳамият берардиган, кейин шўларни ўйлаб, муҳоама қилиб юрадиган одам эдилар. Чамаси ўн йил Марказқўлда ишлаган бўлсалар, нуқд «бузда гап бошқа-ю, иш бошқа», дея ноилдилар. Айниқса, вилоятларга, қишлоқларга борсалар одамларнинг турмуш-турмушини кўриб келиб, «Бўзи белбоққа ёлчмайдилар, дегани шу бўлса керак-да», Шарифахон, оқ олтин, қора олтинларнинг қонимизу, аюм улар ўзганимизники эмас-да», дегувчи эдилар. Пахта тоширидаги рақамлар қалбақлиги, аҳвол ахшиямаслигини тушунардилар, ич-ичларидан эзилардилар. Етмиш тўққизинчи йил «Гирдоб» романи босилиб чиқди. Бу асар ўз даврида катта воқеа бўлганди. Тўғриси айтсам, романин Ўқтам Усмоновга бировлар кўлиб берган деган миш-мишлар ҳам тарқалган. Кўп ўтмай Езувчилар союзида ишлаб юрганларда ўша машҳур (балки машҳур) 16-пле-

«Буюк шарқ шоири ва файласуфи Мирзо Абдуқодир Бедил инсон умрини киярқика иланиб турган ёшга ўхшатган эди. Зеро, Ўқтам Усмонов ҳаёт бўлганларида эндигина эллик беш ёшга тўлган бўлардилар. Армонида дунё эканда дейману Шарифа опа айтганларидек ёзувчининг асарлари, отасининг барча яхши фазилатларини ўзида мужассам айлаган, унинг умрини давом эттирувчи ўғил-қизларини кўриб кўнлиб таскин топади. Илоё, оталарни кўрмаган, аюм ният қилган тилак-оразулар уларга насиб айласин.

Суҳбатдош: Уинда ФАЙЗИЕВА.

ОТАМ ҲАҚИДА

Хали бўёқ ҳид ақиб турган «Ўзбекистон овози»нинг янги сонини қўлимга олишим билан, 1929 — 1932 йиллар, 6—7 ёшлик давримда воқеалар кўз олдимга келади. Ҳўлимизнинг ўртасида отамнинг эндирилган китоблари, тўн-тўп газета тахталари кечагиди ёямда.

Уша йиллар қишлоғимиз тўс-тўполон бўлди. Қўзнинг туш пайти эди. Ҳарбий кишим кийган 5—6 киши ҳўлимизга бостириб кирди. Улар тўпна-тўғри отамнинг меҳмонхонаси киришди-да, деворларни буза бошладилар. У ердан топиб олинган қалин-қалин китоблар ва газеталарни гулданга ташладилар.

— Бугундан бошлаб ҳўлларнинг турмаҳона бўлади, дейд ҳарбий киши онамга дўғаралас. Ҳўвдидан чиқиб кетинглар, — буйруқ қилди у. Сўнг қўшиб қўйди. — Эришгиз ва катта ўғлин-

ЎҚИГАН ГАЗЕТА

гизни қамалик, сабаби эрингиз катта мулла бўлган экан.

Сал ўтиб икки ҳарбий киши онамизни турмага олиб кетди. Мени эса болалар уйига топширишди.

Отамнинг дўстлари ва онамнинг ҳикояларига қараганда отам «Иштирокион» («Ўзбекистон овози»)нинг дастлабки ўқувчиларидан бўлган. Газета ташвиқотчиси эди. Отам ўқилган газета жамоасида узоқ йиллар ишлаган журналист бўлганим билан фахрланаман.

Болалар уйида дастлабки сабоқни ўрганиб, 1932 йилда биринчи синфга бордим. Муроббийларим Маҳмуд Муродов, Шўрат Ёнги Мирзо, Туроб Тўпа, педагогика институтининг ўқиб юриб, бизнинг болалар уйида тарбияли, мактабларда оса алабиёт ва тилдан дарс ҳам беришарди.

Дарвоқе, Шайхзода, Усмон Носир, Халид Расул каби шоир ва адиблар болалар уйига келиб, бизга шеър ва хабар ёзишни ўргатишарди.

«Ўзбекистон овози»ни варақлаганымда, мени биринчи марта бола шу даргоҳга ишга олган Шароф Рашидов, Ҳўжабаб Ҳўломов бош муҳарририга эмас, гамаҳур ога бўлиб қолган Зийёд Есенбоев, Иброҳим Раҳим, Мақсуд Қориев газета учун туғилган адиблар, газета журналистлар жамоасида Холбек Ёдрозов, Назармуҳаммад, Тўғон Ёрнарзоров, Мели Жўра, Қомила Юмаевалар билан ишлаган йилларимни сира-сира унутолмайман. Устозларга умрбод таъзимдаман.

Раҳматулла ИСХОҚОВ, Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси, уруш ва меҳнат фахрийси.

«КЕЧА» БОРУ, «КУНДУЗ» ЙЎҚ

Ўқиб юрган даврларимда Абдулхамид Чўпоннинг бирорта асарини ўқиб у ёнда турсин, лоқал кўрган ҳам эмасман. Чўни у пайтларда унинг китоблари кутубхоналарда ҳам йўқ эдилар. «Кеча» номи асарини борлигини ва китоб бўлиб босилиб чиққанини 1988 йилнинг апрель ойида Ўзбекистон телевидениесининг «Мулоҳаза» кўрсатуви орқали билдим ва асарни топиб танидим.

Кейинроқ — 1991 йилда Гафур Ҳўлом номидаги адабиёт ва санъат наشريёти чоғ этган асарлар тўпламининг олиб бўзиб бир томан ва шеърларини ҳам ўқиб чиқдим. Тўпламда кўрсатилганича, Чўпон романининг «Кундуз» қисми топилмаган (560-бет).

Республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг

ул зотнинг муборак хотиралари янада кўпроқ эъзоз топди. «Кеча ва кундуз» романи асосида беш қисмли видеофильм яратилди.

Ҳозирги бозор иқтисодига ўтиш даврида шундай катта видеофильмни чўриши осон эмас, албатта. Бу ишнинг ажойиб томонлари Ўзбекистон телевидениесининг 19 июнда берилган «Мулоҳаза» кўрсатуви ва 16 июлда «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одиля Ёқубовнинг мақолаларида батафсил айтилган.

Аюм камчиликлар тўғрисида гап бўлмагани учун мен видеофильмдаги айрим, оддий томонларни тушуниши мўшкунроқ бўлган масалалар тўғрисида бир оз тўхталмоқчи эдим. Аввало, видеофильм романининг «Кеча»

қисми асосида ишланган. Лекин «Кундуз» қисми йўқлигини кеча туриб видеофильмга «Кеча ва кундуз» деб ном берибдилар.

Видеофильмнинг бошидан охиригача деярли маҳаллий халқнинг турмуши ифода қилинади. Лекин ўша даврда ҳўки сурган Чор Россиясининг Туркистондаги амалдорлари қилган қирғиларнинг асарини аниқ ифода қилмаган. Жумладан, Ноб тўра янги маттабининг миниботи орқали йўқ қилинган, тоғи ердаги қўғолоғоннинг бостирилиши, ҳарбий суд «кикор» қилинган нарсани «кикор бўлди» деб ҳўки қириши, ушбу судда «домла» сўзининг мултолаб ўзгариши, Ноб тўра хотинини эҳлоқи ва пора сўраши, жадидларнинг мулоҳазалари, вафот этган мингбоши ўрни-

ЖУРНАЛИСТЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

га бошқа кишини тайинлаш жараёни ва ҳўжазолар.

Ушбу видеофильмни кўргандан сўнг менида шундай фикр туғилдики, сценарийни гўй генерал-адъютант Фон Кауфманнинг хизматчиси синчиқлаб кўриб чиқиб, Чор Россиясининг Туркистондаги малайлари кўрсатган нағмаларни чўриб ташлаб, фақат маҳаллий аҳолининг раҳматини кўрсатишга кўчатиб берган. Менимча асарнинг айрим қисмини видеофильм тарқасида кенг оммага тақдим этиш тарихини чалқаштиришга олиб келади.

Назаримда, профессор Озод Шарифидиновдан бошқа яна қатор илмий ва Чўпон ижодини пухта билиди гапларга ҳам кўпроқ мурожаат қилинганда яхши бўларди.

Марҳум адибларнинг асар-

лари маъмузини ўзгартиришга ҳақиқимиз бормикан? Бу гапларни айтишдан мақсад келажакда тайёрланадиган шундай асарларда камчиликларга йўл қўймастик зарурлигини эслатиб қўйишдан иборат.

Н. УСМОНОВ,
нафақахўр.

ТАҲРИРИЯТДАН: Азиз муштарий, ушбу мулоҳазаларни оддий бир томонбининг асар ҳақидаги фикрлар деб тушунаман. Унда бахтсизлик мулоҳазалар ҳам бор. Лекин бизнинг ҳам мақсадимиз бу билан катта бир меҳнатини икор қилиш эмас, акинча очилмаган қирраларни очиб, Балки Сизларда яна бошқа фикрлар, саволлар туғилар. Ҳақиқат бахс ва мунозараларда ойдинлашади, деб бежиз айтишмаган. Сиз нима дейсиз?

Ўзбекистон журналистлар уюшмаси Қашқарда вилоят ташкилот ташаббус билан маҳаллий журналистларнинг ижтимоий ҳўки қилиш борасида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Уюшма аъзолари вилоят ҳўзурида автомобиль ва темир йўл транспортда бепул юриш имтиёзини кўлаб киритдилар. Яқиндан бошлаб яна бир хайрли иш қилинди. Уюшма аъзолари «Ўзбекнефтегазгеология» бирлашмасининг Қарши шаҳридаги санаторий-профилак-

торийсида бепул ҳўрдиқ чиқариб, даволанадиган бўдилар.

— Бозор иқтисодиёти шароитида журналистларимизни ижтимоий ҳўмолаш учун бошқа яна бир қатор тадбирларни амалга оширишни мўлжаллапмиз. — дейди Ўзбекистон журналистлар уюшмаси вилоят ташкилот масъул котиби Илҳом Орифий. — Жумладан, ўтган йил ва бу йил фахрий журналистларимиздан ўн кишини вилоят «Қашқардаё ҳақиқати», республика «Ўзбекистон овози» газеталари ва «Шарқ юлдузи» журна-лига ташкилот ҳўсбидан бе-

пул обуна қилдик. Бу эр орасида фахрий журналистлардан Исмоил Бўрҳонов, Ҳўсан Жалилов, Раҳмат Муродов, Ҳўсиниддин Қамариддинов қабилир бор.

Маълумки, келгуси йил вилоятимиз ўзининг 70 йиллигини нишонлайди. Шу билан бу йил уюштирилган ижодий тайловни яна давом эттирамиз. Шунингдек, кам таъминланган журналистларга йил якунида моддий ёрдам кўрсатмоқчимиз.

«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЯНГИ ҚОРХОНАЛАР

● Сирдарё вилоятининг Мирзаобод туманида жойлашган паррандачилик фабрикаси бېвасида «Мухайё» киши қорхонаси ташкил этилди. Ҳозир унда 15 нафарга яқин қиз-қўмон меҳнат қилмоқда. Келажакда бу ердаги ишчи ўринларини янада кенгайтириш кўзда тутилган.

● Киши қорхонада ёстиқ, кўрпача, шўларлар тўқилади, жун тозаланади, кишлоқ ақли учун зарур бошқа турдаги махсулотлар ишлаб чиқарилади.

● Қорхонани вилоят аҳолини ишга жойлаштириш ва ижтимоий ҳўмолаш бошқармаси барпо этмоқда. Бошқарма томонидан Президентимиз Фармонлари ва ҳўкумат қа-

ФАХРИЙЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

● Янзаҳ шахрида уруш ва меҳнат фахрийлари, но-

ШИФОБАХШ СУВ

● Чўст туманидаги Оғасарой қишлоғида шифобахш сув топилды. Унинг ҳар литрида 17,3 миллиграмм темир моддаси борлиги мутахассислар эътиборини жалб этди. Минерал сувдан физиотерапия шифохоналарида кенг фойдаланиш мўмкин.

● «Ўзбекгеодеология» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли экспедиция мутахассисларининг тақдидишларича, таркибда хлор, кальций натрий элементларига бой ма-

КОНИМЕХ ПАРВАДАСИ

● Қонимизда хайрли ишга кўл урилади. Ширинлик тартиб бўлиб турган шу кунларда туман марказида қандолатчилик қорхонаси қўриб шўки туширилди.

● Қорхонада ойига 10 тоннадан зиёд парварда, оқ новон, кунжутли ҳўла, ҳўлайидаб сингари ширинликлар тайёрланамоқда. Шунингдек, бу

ЕРДА ҚОРЖИ-ПРЯНИК, ПЕЧЕНЬЕ ИШОБ ЧИҚАРИЛАТИ.

Жамоа келгусида торлар тайёрлашни ҳам йўлга қўйишмоқчи.

Музаффар ШАРОПОВ.

ХўЖАЛИКНИНГ КОНСЕРВА ЦЕХИ

● Бўзоро туманидаги Солиқ Ёдгоров номи жамоа хўжалигининг олтинчи йиллик юбилей ташаннаки ишонланди. Бирқўш йиллар давомиде хўжалик мева ва узум сановатининг том ашё базаси бўлиб қолаверган.

Мустақиллик шарофати

Ўзбекистон биров узоқ юртга йўл олса, айниқса, қўллар ўриша, кетатган бўлса, чўнтагига пул солиб қўйиб олати бор. Ўзбекистонга ўқишга жўнаётганда амалиёни эълан қилган бераган экан, олмабди. Нега бундай қилдинг, деб сўрасам, бизнинг пулга жуда кўп бўлиб кетар экан, дейди. Туркияда юрганида эса, борган одамларни томоша қилдирибди, овқат-лантирибди. Барча харажати ўзи қўтарибди. Аэропортда кузатилганда бир-икки доллар беришган экан, олмабди. У ҳолда ҳам, бу ҳолда ҳам орият йўл қўймаган.

Отабек Кумуш билан ўзи ўртасидаги говни олиб ташлади — уч манфурни ўлдирди. Аммо, дарров ёри олдига суночи сўраб югурди. Ўқинчи, аксинча, Тошкентга жўнаворди: бу — орият. Анвар дўсти Султонанини ноҳақ жазодан қутқариш учун не машаққатлар билан етилган Ратносидан ҳам, жонидан ҳам кечиб, дор остига боради. Бу ҳам — орият. Мирзо Улугбек суякли Фирзузининг поклигига ишончи қомил бўлса ҳам, сарой тўғрисида ҳар хил

Кўп ривоят эсимга тушди. Бир овчи йилгит ўлкасининг орқасидан эргашиб кетавериб, тоғ чўққисининг шундай жойига бориб қолгани, у ердан олдинга юриб бўлади, на орқага қайтиб. Сал қимирласа — паства учиб кетеди. Йилгит шу ҳолича турверади, турверади. Ўзини паства ташлаш деса — жон ширин. Ҳамқиллоқлари қараса — аҳвол чатоқ, йилгитнинг жасди қарга-қузғунларга ем бўладиган. Муусулмон оdatи бўйича одамнинг жасди ерга қўйилгани керак. Масла-

Бунга кўплаб мисол келтира бўлади. Айниқса, «қайта қўриш», мустақиллик инъом этган эркинлик туфайли юзга чиқиб қолган, мен тўққининг йилман, деб кўккарага ураётган, аслида эса кўпидан ўзга нарса бўлмаган учурлар ҳар қаламда унраб турадики, зукко, фаросатли, худлас, ориятли одамнинг бунни қўрмаслиги мумкин эмас.

Ана шу мисолларни эса олинг-да, атрофингиздаги одамларга назар солинг. Қандай туйғуларни кўнглидан кечирасиз, қандай хулосаларга келасиз? Бу мулоҳазалардан мақсад — кимларнидир танқид қилиб (ориятли одамга танқиднинг кераги йўқ, ориятли одамга эса — фойдаси), кимларнидир мақташ эмас. Мақсад — юрдошларимизга асрий истибод туфайлими, унутиб қўйгани — ўзлигини эсига солиш.

Худога шукрки, мустақиллик замонининг учинчи йилда яшапмиз. Аммо, мустақиллигимиз ҳали муррак, унинг қандай улғайиши ўзимизга, ориятимизга боғлиқ эканини унутмаслигимиз керак. Инсонни бошқа мавжудотдан ориятли ақрабли турди. Шунинг учун ҳам худойи таоло яратган барча мавжудотлар орасида фақат инсон мустақилликка интилади, мустақиллик учун курашади. Мустақиллик учун, керак бўлса, жонини беради.

Бирлашган Миллатлар Ташкилати пештоқида байроғи қилдирилган, шу нуфузли ташкилот минобаридан Президент ориятини жаҳонга намойиш этган ориятли республикамизнинг ориятли одамлари шундай бўлаётган! Ана шундай гина ўзимизни чинакам мустақил деб ҳисобласак, бу тўғрида одамга ҳар соқсақ арзийди. Чунки, ориятли одамгина мустақилдир.

Машраб БОБОЕВ, (ЎзА).

ЎЗБЕК ФЕЪЛИ

ОРИЯТ

Абдулла Қаҳҳор уятни кўргонинг қоровули, дупман кўргонини босишдан олдин қоровулини қўлга олиди, деган эди. Кўргон ичидagi энг қимматбахо мулк, мейнмча, орият бўлади.

Президентимиз яқинда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мўтабар минбаридан нустўқилликка эришган жуда кўп давлатларнинг раҳбарларидан фарқли ўлароқ, юртобимизни дунё ҳамжамиятини, Ўзбекистоннинг беқисс иқтисодий имкониятлари билан таништирди, қўлини чўзиб салақа сўрагани йўқ. Аксинча, яқинда аъзо бўлганимизга қарамай, БМТнинг эски аъзоси сингари жуда кўп амалий муаммоларни ўртага ташлади. Ҳатто БМТ «Солиқнинг танқид ҳам қилди» ўтди. Умуман, Президентимизнинг хорижий давлат раҳбарлари, ишбилармонлар, сармоядорлар билан уррашганда Ўзбекистоннинг бош имкониятларини таъкидлашдан чарчамаслигини, барча билан тепа-теги билан бўлиб сўраш эмас, ҳамкорликка даъват этиш бошқа фуқаролар қатори мейнмча ҳам юрагини гургура тўлдирди. Бу нима, деб сўрайман ўзиндан. Ва жавоб бераман: орият!

гап-сўзлар тарқалмаслиги учун унга «сева-сева талоқ» беради. Бу ҳам — орият. Мустақиллигимизнинг бир йиллигини ҳам, икки йиллигини ҳам муносоиб тарзда, чинакам тантана қилиб нишонлади. Бу байрамлар шарофати билан Тошкентимиз янада кўрнамалашди. Бир йилликда мустақиллик майдони қиёфасини ўзгартирди — ҳақиқий мустақил республиканинг марказий майдонига айланди. Икки йилликда эса Амр Темур бобомиз ўз юртига қайтди. Буюк зотларнинг ташрифи ҳам, шарофатли бўлиди. Чакалақор бўлиб ётган Инқилоб ҳисобини бобомизнинг ташрифи туфайли бутунлай ўзга кўр, ўзгача тароват насб этди.

Шу гапларни ёзганман-у, буларни ўқиган айрим кишиларнинг қачналик анъанаси қотишини ҳис қилиб турибман. Улар моддий аҳволимиз бундай-ку, шу дабаба — асасалар шартми, дей-

ҳат қила-қила, ахирини кўпни кўрган бир қариянинг гапига қирадилар: бир йилгит овчининг ёш хотинини қоя тағидида майдонга олиб келиб, қучоқлайди. Шу пайтгача жон ширинлик қилиб турган овчи бу манзарани кўргач, наъра тортиб ўзини паства отади...

Одамга баҳо берганимизда қаҳрамонлик, жасорат, Фидойиллик, эътиқод, номус, муҳаббат, садоқат, меҳр, вафо... сингари тушунчаларни тилга оламиз. Хар қандай мана шу сифату фазилатлар қай даражада муҳасамалланганга қараб унинг устидан ҳўкм чиқарамиз. Бу ҳоқ эмас, албатта. Аммо, кўпича ана шу хислату фазилатларнинг бевосита ориятли одамларгагина хоқ эканини унутиб қўямиз. Ориятли одамларга «кузатганимиз» бу хислату фазилатларнинг барчаси сохта, ориятлисиникининг ниқоби бўлади, холос.

Ушбу мақолада мустақилликни қўлга киритган жаҳоннинг илгор давлатлари билан ҳамкорликка йўл очилди. Уларнинг ривожланган фан-техникаси барча жаҳоларимизга кириб кела бошлади. Бу албатта, оламшумул воқеа. Чунки, Президентимиз И. А. Каримовнинг ҳар бир маърузаларида таъкидланаётганидек республикамизнинг келажак илгор фан-техникага боғлиқдир.

Республикамиз мустақилликни қўлга киритган жаҳоннинг илгор давлатлари билан ҳамкорликка йўл очилди. Уларнинг ривожланган фан-техникаси барча жаҳоларимизга кириб кела бошлади. Бу албатта, оламшумул воқеа. Чунки, Президентимиз И. А. Каримовнинг ҳар бир маърузаларида таъкидланаётганидек республикамизнинг келажак илгор фан-техникага боғлиқдир.

МАҲАЛЛАДАН БОШЛАНГАН ВАТАН

БОШЛИҚ МАҲАЛЛАҚҲМ БЎЛСА...

Маҳаллаликнингда ўғри борми? — сўраб қолди бир танишим. — Бунинг нима ачамияти бор? — ҳайрон бўлиб мен.

— Ачамияти бор-да, — дейди у муҳим бир сирни очмоқчидек. — Агар маҳалланнинг ўз ўғриси бўлса, у ердagi бирорта хонадонга ўғри ораламасди...

Эркин акадан бу тўғрида сўрайман. Сўхбат орасида билганимдан — бир хонадондан қўй, бошқасидан велосипед ўғирланганидан — демек бу маҳалланнинг ўз ўғриси йўқ, деган хулосага келдим.

Аслида ҳам маҳалла аҳли ўзи ҳўрмат қилган, ишонган одамни, бообўру, ҳар томонлама ибратли ҳаёт кечирадиган, ҳатто оилавий ҳаёти бошқаларга ўрнат қўйиладиган кишини ўзига йўл-бошчи этиб сайлайди.

Этибор берганимизда, аҳил маҳалланнинг бошқалари ёмон бўлмади, ўғри бўлмади, жиноятга қўл урмади. Ёмон йўлга юргани қўни-қўшилардан, маҳалла аҳлидан ҳўрмат тортиди.

Мақолада ёзганману, маҳалла элликобшиларидан бири Раҳимжон ака Ҳожиматовнинг айтганлари хаёлимдан утаверди: «Ҳамма билан бир хилда муомала қиладиган одамлар орамизда нам. Лекин айнан Эркинжон аканининг феъли шунанга. Ўзбекистоннинг бошқалари билан одамни пинанд қилмай қўётган ҳовирги пайтда бу бир фаизлат. Шу томон ҳам борки, катталар қандай бўлса ёшлар ҳам шундай бўлишди. Маҳалламизнинг эртасидан кўнглимиз тўқ».

Яна бир эътибор берганим, кўчаларнинг номи бўлди — Огаҳий, Абай, Маҳзун, Писандий, Ҳўқондий, Ҳолиқий, Аҳмад Доини... Шундай мўтабар кишиларнинг номи билан юртилаётган кўчаларнинг, маҳалланнинг ўғриси бўлмагани рост бўлсин.

Шавкат ИСРОИЛОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Республикамиз мустақилликни қўлга киритган жаҳоннинг илгор давлатлари билан ҳамкорликка йўл очилди.

ТОШКЕНТДА КЎРГАЗМА

Шу муносабат билан 2-7 ноябрь кунлари пойтахтимиздаги Киночилар уювда биринчи марта «Компьютер ўрта Осен — 93» деб номланган халқаро компьютер кўргазмаси очилди. Кўргазмани ташкил этувчилар Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, «Интерсервис» ҳўжалик ҳисобидagi республика ташқи алоқалар бирлашмаси, экспонент, Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника бўйича давлат қўмитаси ҳамда «ЦМИ» инновация фирмасидир. Кўргазмада компьютер техникаси ишлаб чиқариш, ишлаб чиқаришни бошқариш, лойиҳалаштириш ва банк тизими, кичик ва ўрта бизнеслар учун бошқариш, ўрнатил тизимлари билан муфассал танишасиз.

Халқаро кўргазманинг бош ҳомийлари ABSUS ҳамда Apple компанияларидир. Бундан ташқари Apple компаниясининг махсус ўқув синфи очилди. «Макентош» компьютерларини ўрганувчиларга «ВаДиМ» компаниясининг етакчи мутахассислари дарс беради.

Албатта, ушбу кўргазманинг айнан Ўзбекистонда бўлиб ўтиши худудимизда компьютер боозорининг ўншига хизмат қилади.

Шароф СУЛТОНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

МАШРИҚНИНГ ҲАМ ЎЗ КАББАСИ БОР

22—23 ОКТАБРДА САМАРҚАНДА ҲАДИС ИЛМИНИНГ ДАҲОСИ ИСМОИЛ АЛ-БУХОРИЙ МЕРОСИГА БАҒИШЛАВ ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ БЎЛАДИ

САМАРҚАНД жаҳонга кўплаб алломаларни, мутафаккирларни етказиб берган, улуг инсонларнинг қадами теккан жойдир. Шу бонс бу ерда Имом Исмоил ал-Бухорийга бағишланган анжуманини ташкил қилдирилган ўзларига йилдирилган катта ишонч деб қабул қилдирилди. Бу ҳақда мухбиримизга виллоят ҳокими ўриносари Акрам ХУДОЯҚУЛОВ қўйидагиларни гапириб берди:

— Дарҳақиқат, шаҳримизда тарихий обидаларнинг эиератгоҳларининг қўлини халқаро анжуманларнинг ўтказилишига асос бўлаётди. Исмоил ал-Бухорий мажмуида ўтадиган йилгидан эса 150 мамлакатдан меҳмонлар қатнашади. Жумладан, Оксфорд исломшунослик марказидан, халқаро муусулмонлар лигасидан вакиллар ташриф бузишди. Бу конференция шубҳасиз, бутун Ислам оламида муҳим воқеа бўлажак.

— Самарқанд кўргазмасида ҳам ўзгартирилган бўлиши табии экан-да...

— Тўғри айтдингиз. Самарқанд кўргазмаси бутун анда гўзал тус олган. Кўрсатилган майдондан Даҳбед қишлоғига ҳам ва ундан Имом Бухорий ёдгорлигига ҳам бўлган йўлларнинг қиёфасини кўриб ҳавасингиз келди. Йўллар

КОИНОТ ЖУМБОҚЛАРИ ЕЧИЛАДИ

Самарқандда улуг мунажжим ва олим Мирзо Улугбек таваллудининг 600 йиллиги муносабати билан ера ва қўёш физикасига бағишланган халқаро симпозиум бўлиб ўтди. Анжуман қатнашчилари уч кун мобайнида мазкур соҳадagi янгиликлар билан атрофлик таниди. Франциялик доктор Ж. Морис, ҳиндистонлик тадиқотчи А. Шварцман, Россия Фанлар академияси академиги В. Мигулин ва бошқалар ўқиган маърузалар барчада катта таассурот қолдириди. Самарқанд дорилфунуни

коинот физикаси ва астрофизика кафедраси мудири, қўёш-ер халқаро илмий кенгаши аъзоси профессор Б. Маҳмудовнинг илмий изланишлари ҳам хорижлик ҳамкасбларни бениҳоя мамнун этди. (ЎзА мухбири).

ЕТТИ ХАЗИНАНИНГ БИРИ Бу иборани баландик нисбатан қўлланган ҳар сира янгиликмиёз — дейди Тошкент виллоят Зағнота тумани «Дамаш» баландикли ҳўжаллиги илгор баландикчи Карим Ҳўзоқов. Ҳоқ ишонинг, ҳоқ ишонманг, сиз кў-

риб турган бу «наҳанлар» бундан атиги икки йил бурун аввал дула билан кўрса бўладиган икра эди холос. СУРАТДА: ҳўжалик илгор баландикчи Карим Ҳўзоқов, Дами Ибромов ва Виктор Барановлар. В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Ҳар қимки ёмон бўлса, жазо топқусидир

ЭЛ РИЗҚИНИ ҚИНОМҚИ ЭДИ

Картошқадан бойлик орттириш истаги каттақўргонлик Р. Шукророва сира тинчлик бермади. КАМАЭЯ билан Туркманистонга битта рейс қилсам... Қоладиган фойдани ўйлаб юраги ҳовлиқарди, унинг.

У хаёлан фойдани ўйлаб вериб чарчади. Худо ол қўлим, деса бўлди-да деб, КАМАЭЯга 10 тонна картошқани ортдию, Туркманистонга қайтасан, дег йўлга чиқди. Аммо у фақат фойдани боқмасини ўйламаган экан. Йўлда уни икки ишлар қолдирилди тўғатишди. Эл ризқидан қийин, қилларнингидир насбидан қилларнингидир мучаси соғ бир фуқароси сал кам тўрт йил меҳнат қилиши лозимлиги эста тушади.

Шу бондан, ҳам ички ишлар ҳодимлари ушбу меҳмонинг қимматбахо, совғалари юзасидан сурштирув ишлари олиб бориюқдалар.

«Тилла таंगा операцияси» юзасидан жиний иш қўзғотилиб, тергов ишлари олиб бориюқдалар.

Энди макув тижорат сафары юзасидан тергов ишлари олиб бориюқдалар. Шухрат РЎЗИЕВ, матбуот маркази ноэри.

ГАБОН — АФРИКАДА БИРИНЧИ

Габонда аҳоли жон бошига олинган даромад Африкада энг юқори даражада экан.

Ғарбий Африкадаги ушбу давлатнинг режалаштириш; иқтисодий ва ҳудудларни бодонаштириш вазирлиги мутахассислари теширишлар натижасида шу хулосага келди. 1993 йил июль ойида ўтказилган аҳоли рўйхати натижаларига кўра, ҳар бир габонликнинг йиллик даромади 1,5 миллион франка (қарийб 6 миң доллар) тўғри келди. Бундай юксак кўрсаткичга нефть, уран, марганец ва ёғочни четга сотиш эвазига эришилди.

Россия — Арманистон МУЗОКАРАЛАРИ

Яқинда Москвада Россия—Арманистон ҳукуматлараро музокаралари бўлиб ўтди.

Унда Россия томонидан Вазирлар кенгаши раиси В. Черномырдин, Бош вазирнинг биринчи ўриносари В. Гўллар, Бош вазир ўриносари А. Шохин, Арманистон томонидан Президент Леон Тер-Петросян, Бош вазир Грант Баграмян иштирок этди.

Музокараларда Россия билан Арманистон ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик масалалари, жумладан пул тизимини бириктиришнинг амалий чоралари, ёқилғи, транспорт воситалари билан таъминлаш масалалари муҳокама қилинди, деб хабар қилди РТАТА—ТАСС мухбири Бош вазир ўриносари А. Шохиннинг журналистларга берган маълумотига асосланиб.

РОССИЯ — АРМАНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

Виллоятдаги шахар ва туманларда доривор ўсимликлардан шарбат тайёрлайдиган бўлимлар ташкил этилмоқда. Ҳозирги кунда шундай бўлимлар Пахтакор ва Жижзах шахридаги марказий дорихоналар қошида ишлаб турибди.

— Юртимизда ўсаядиган ва қўшни мамлакатлардан келтирилган гиёҳлардан тайёрланаётган шарбатлар қиммий дори-дермонлар қамайиб кетган шарторда чин маънода беморларнинг дардига мал-маълум бўлмоқда, — дейди Жижзах шахридаги марказий дорихона мудири Э. Тожиев.

— Ҳозир фитобарда турли хил касалликларга даво бўладиган ўн икки хил ичимлик мавжуд. Ўзимизнинг тоғларда ўсаядиган тоғ райхон, дала чой, зўбугуру, нэзматак ва бошқа гиёҳларнинг шарбати элга манзур бўлмоқда. Буюртмалар сони кундан-кун ошаётди. Бугунги кунда 30 дан зиёд ўсимликдан 50 турдаги дори-дермон тайёрлаш имконига эгамиз. Биз шу ерининг ўзиде ички учун эмас, уйда истеъмол қилиш учун ҳам шарбат тайёрлаб берамиз.

Виллоятнинг Зоим, Фориш, Баҳмал туманларида кўплаб шифобахш гиёҳлар ўсади. Виллоят дорихоналари улери йиғиш билан чегаралавиб қолмасдан, маданий равишда ўстиришни йўлга қўйиш мақсадида Баҳмал туманидан 20 гектар ер олдирилди.

БОШҚИРДИСТОННИНГ МУНОСАБАТИ

Бошқирдистон раҳбарияти республикада Россия Федерацияси Президентини вакилининг тайинлини «виллатларро тўнашуларга сабаб бўлиши мумкинлигини, республикада сайлов ўтказилишига ва конституциявий ислоҳот амалга оширилишига ҳалал беришини» маълум қилди.

Бошқирдистон Олий Кенгаши матбуот хизмати тарқатган баёнотда республика раҳбарияти бу ерда Президент вакили тайинлини «мутлақо қарши» экани таъкидланади.

Рублиснинг даври ўтди

Латвияда 18 октябрдан бошлаб лат ягона тўлов воситаси ҳисобланади. Ушбу даврида ишлатилган Рублис бундан буюн муомалада бўлмади. Мамлакатнинг пул алмаштириш идораларида айни пайтда бир долларга 59 сантим алмаштирилмоқда.

НОХУШ ВОҚЕАЛАР ТАҲЛИЛИ

Россия хавфсизлик вазири Николай Гўшко журналистлар билан учрашувда 3—4 октябрь кунлари рўй берган нохуш воқеаларни таҳлил қилар экан, тарқатилган иборилган парламентнинг соқиб раҳбари Р. Хасбулатовни ва соқиб вице-президент А. Рускойни мунофиқликда айблади.

Эро улгар фоеага узоқ вақт, зимдан ҳозирлик қўрганлар, ҳокимиятни куч билан қўлга киритиш ниятида бўлганлар.

Жабрдидаларнинг умиди

Эрон ахборот маҳкамасининг хабар беришича, яқинда Грузия Республикаси раҳбари Эдуард Шевардинадзе қочқинда юрган минглаб грузинларга инсонийлик ёрдами кўрсатишни сўраб Эрон Президенти Акбар Ҳўшминий Рафсанжонийга мурожаат қилди.

АФГОНИСТОНДАГИ ТЎҚНАШУВ

Қуrollи мухождиларнинг ўзаро иктилофлари натижасида афгон тўғрисида ҳамон қон тўқилмоқда. Яқинда Бош вазир Гулбондин Ҳўкматаёр тарафдор бўлган Зарлод ва Муниқой раҳбарлигидаги бўлимлар Қобул шахрида электр қуввати билан таъминлайдиган Сароб сув ишоотини қўлга киритди, деб хабар беради Рейтер агентлиги.

Министрлар кенгашининг янги РАИСИ

Польша Республикаси Президентини Лех Валенса ўтган кун Валдемар Павлякнинг расман мамлакат министрлар кенгашининг раиси этиб тайинлади.

Жабрдидаларнинг умиди

Эрон ахборот маҳкамасининг хабар беришича, яқинда Грузия Республикаси раҳбари Эдуард Шевардинадзе қочқинда юрган минглаб грузинларга инсонийлик ёрдами кўрсатишни сўраб Эрон Президенти Акбар Ҳўшминий Рафсанжонийга мурожаат қилди.

Грузия — эрон дўстлиги жамияти» ҳам Тбилисдаги Эрон элчихонасига мактуб йўллаб, қочқинда юрганларнинг аҳволи «ниҳоятда оғир»лигини билдирди. Мактуб муаллифлари Эрон раҳбарияти бошнасиз ва озиқ-овқатсиз қолган жабрдидалардан ўз муруватини аямайдилар, деб умид қилмоқда.

МИНИСТРЛАР КЕНГАШИНИНГ ЯНГИ РАИСИ

Польша Республикаси Президентини Лех Валенса ўтган кун Валдемар Павлякнинг расман мамлакат министрлар кенгашининг раиси этиб тайинлади.

Польша сенати ва сеймдаги янги ҳўкмон коалиция деҳқонлар партияси раисини ҳўкумат раҳбари лавозимига тасвия этган эди. Энди Польша парламенти В. Павлякнинг Бош вазир лавозимига тайинланганини тасдиқлаши лозим.

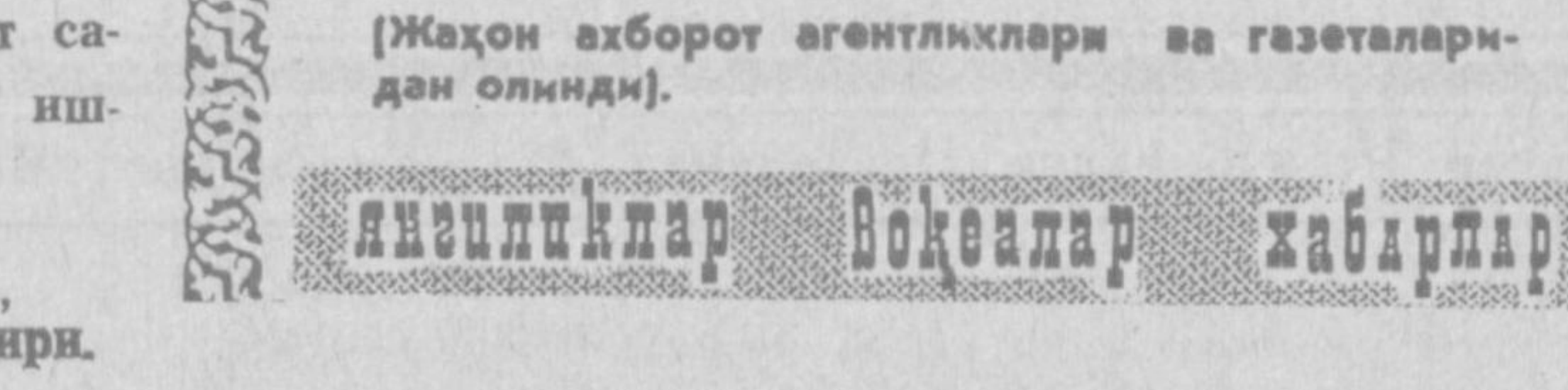
Жабрдидаларнинг умиди

Жабрдидаларнинг умиди

МИНИСТРЛАР КЕНГАШИНИНГ ЯНГИ РАИСИ

Польша Республикаси Президентини Лех Валенса ўтган кун Валдемар Павлякнинг расман мамлакат министрлар кенгашининг раиси этиб тайинлади.

Жабрдидаларнинг умиди

Жаннатмакон диёрим

ФОРИШДА ШУНДАЙ БОҒ БОР

Кейинги пайтларда одамларни бирон иш билан қойил қолдиришни ўзи бўлмайпти. Илгари мислсиз деб ҳисобланган мўъжизалар эндиликда оддий воқеага айланган қолди.

Аслида эса ҳаётимизда ҳайратга соладиган ҳолатлар жуда кўп. Биз яқинда юртимизнинг тоғли гушала-ридан бирда қаттиқ ҳайратга тушидик: инсон ирода-сига, яратувчиллик қудра-тига тэн бердик. Эҳтимол, газеталар тоғли жойда бирор мислсиз кен ҳақида сўз кетса керак, деб ўйлаётган-дир.

Биз республикамизнинг турли вилоятларида жуда кўп боғларни кўрганмиз. Колхоз боғи, таниқли соҳибдорлар яратган боғ. Ай-тайлик, Хоразм вилоятида буюк боболаримиз номи билан аталувчи йигирмага яқин боғлар турибди.

«Нораабал» (собиқ Карл Маркс номи) давлат ҳўжалигининг боғига ўхшаш бўстонни биз яқин ўртала кўрмагандик. Аввалдан ай-тиб қўйлик: ҳўжалик боғ-дорчилики эмас, дон-чор-ваччиликка ихтисосланган. Бу боғнинг қаровини қай-си мезонда ўлчовини ҳам билмаймиш. Эҳтимол, бу жаннатмакон гушанинг у бо-шидан — бу боғига ҳақ бериб келиш учун уч соат кифоя қилмаганини айтсанг тасаввур қиларсиз? Ажаб, 10 гектарлик ёнқор, 20 гектарлик тоқор, 500 туп арча, 100 минг туп тоғ-терак, 7 минг туп чинор, яна шунча қайрағоч, қан-чадан-қанча олма, ўрик, бо-дом, бир гектарлик гулзор ишғол этган жами 201 гек-тарлик сеҳрли максабини шунчаки томоша қилишга кўз илмайди уни яратиш учун қанча фурсат, қанча меҳнат сарфланди экан. Шу боғнинг энг ба-ланд нуқтасида қўшқаватли

Бир кун директоримиз Аҳ-мад Жавлонов Тошкентдан қишлоқ ҳўжалиги вазири бу ерга келишини, меҳмонни кутиш учун яқин жой ҳо-зири шаклланиши айтиб қолди. «Қанақа жой бўл-син?» — сўрадик. «Соғ са-қин чорбоғлик бўлсин, ёни-да сув оқиб турсин» — дейишди. Бирма-бир қараб чиқдик. Кимдир чорбоғига бузоғини боқар, яна биров эшак боғлаб қўйган, маъ-қул жой топиш қийин экан-ди. Охири Жуман деганининг чорбоғини танлагандик, уям директорнинг кўнглига ўти-ришмади. Хуллас, меҳмонга

бу дарахтнинг йиллар яшади. Ургутдаги чинор-ларда Амир Темур сояла-ган. Биз ўтказган чинор-лар ҳам асрлар давомида яшаса қандай яқин.

Қишлоқ оқсоқоллари би-ла гурунлашдик. Бу ерда ҳалқнинг ҳаётини боғ ярати-лиши билан боғлаб гапир-ишди: ҳар бир нарсани боғ бўлишидан олдинги ва кей-инги даврга муқофас қили-нади. Илгари беморга олма ёки нок топиш муаммо эди. Энди қайси хонадонга бор-сангиз дастурхонга албатта лагани тўдиринг мевани қў-йишди. Демак, Қўрааб-далда соғлом авлод учун муҳим омил қўйилган.

Халқда «Яхшидан боғ қолди» деган ҳикоят бор. Дарҳақиқат, шундай. Биз ҳиқоя қилаётган гушани яратган кишилар ҳаётлик пайтида ўзларига ҳайқал тикладилар. Замонлар ўта-ди, миниятдор авлодлар ана шу боғ ижодкорларининг но-мини хушудлик билан тилга оладилар. Ҳозир ҳам қўра-абдалларнинг Довур Сунонов, Файз Бегмонов, Ўроқбой Ҳайдаров, Ўлка Одилов, Янғаш Войкингиров, Абрал Умиров каби марҳум жур-тодлари номларини қалб-ларига мангула муҳрашган. Ҳозирги пайтда ҳам шу боғ меваларидан баҳраманд бў-лаётган Алмидин Бердиев, Азимбой Рабимов, Ҳаҳор Бадалов, Маъмур Маҳму-ров, Ҳасан Бозоров, Ма-масоли Ризаев, Бах-ридин Очилов, Бек-мурод Худойқулов ка-би табаррук зотлар бугун давраларнинг тўрида, қи-шлоқдошлар эъзозиди. Айни пайтда Облоқул Каримов бошчилик қилаётган 14 аза-мат ишчи боғнинг гурираб ўсиши учун ҳамма чорани кўришмоқда. Эҳ-ҳе, бу ер-да ҳали ишга солиниши ке-рак бўлган имкониятлар бир олам. Боғдаги қаринг дарахтларини навбати билан алмаштириш, унинг серо-са гушаларида ёғни ҳордиқ масканлари қуриш, қачон-лардир бунёд этилган, эн-

диликда қаровсизлик оқи-батиде назардан четда қол-ган қўшқаватли шийпонни таъмирдан чиқариш — бу-ларнинг ҳаммаси «Қўрааб-дал» давлат ҳўжалигига раҳбарликка қайтиб келган Мамадиёр Ороловнинг режа-ларидан ҳай қолган. Ҳа, от изини той босар деган-ларидек, Мамадиёр ҳам ота-си бошлаган бундан бир-неча йил муқаддам ўзи қўл урган ишларни давом этти-ришга шайланган.

Боғда булбул наво қила-ди. Унинг кўнглини ҳўш этувчи хонишини тинглаб таниқли шушарларимиздан бирининг Мусоқул Ороловга бағишлаб битган сатрлари эди: **Сезаман: ҳар дарахт ҳайрати улкан Ҳар барг қизқисиниб ошкор тикилар. Меннинг танти халқим лутф айлар экан: Боғларга булбулу шоирлар келар.**

Шу йил авжи ёз жазира-масида Форига таширф буюрган республика идораси раҳбарларидан бирини ана шу боғга тақлиф қилишди-ди. У киши фурсати йўқ-лигини айтиб, бу ерда 15 дақиқа дам олишга рози-лик билдирибди. Боғнинг фусуқор фойзими, одам-ларнинг иссиқ дийдорими — ҳар қалай ҳалиги Меҳмон 4 соатдан кўп боғни тарк этолмабди. Хуллас, Форига оҳирабо каби ўзинга тортадиган шундай бир боғ бор. Уни кўрмаганлар ар-манди...

Шухрат ЖАВБОРОВ.

Шатранж оламида

МАНЗИЛ—ЛОНДОНУ ЖАКАРТА

Жаҳон биринчилиги учун Лондонда давом этаётган ўл-да баҳса қозға келётган воқеалар жарайин баъзан батариб ҳиқоя қилиш имкони берилапти. Зеро, кейин-гиси олдингилардан: муҳимроқ натижалар қалқиб чиқ-иси билан ишонилмоқда. Шу боис 14- ва 15-учрашу-лардан олдин ўн олтинчи партия ҳақида сўз юритишга жазм этдик.

Камина 1984—1987 йилларда Москва, Ленинград ва Исп-аниянинг Севилья шаҳарларида ўйналган матларнинг муъайян қисмининг бевосита турнир зал-ларидан туриб кузатиш ва ўша ердан сўзат ўзбекистонга репортажлар юбориш баҳтига сазовор бўлганман.

Билмадим, бу нарсани тасо-дифми ёки тақдир тақозоси-ми, ҳар гал кескилик авжига чиқувчи ва баҳс ҳисобида му-ҳим ўзгариш ясогани ўша 16-партия ўйналган пайтда худди турнир залида бўлардим. Улар-нинг барчасида жанг авжига чиққани, Москвадаги машҳур колонида зали, Чайковский номидидаги Катта концерт зали, Нива дарёси соҳилида сав-лет тўкиб турган бино ва Ниҳоят Севильядаги Лопе де Вега номидидаги гўзал театрда сукунат ичра ажиб томоша-лар бўлгани эди. Матч мат-буот марказларидан ўша 16-партия ҳусусида кенчалар қизгин таҳлил баҳслар юри-ган М. Талъ, М. Тайманов, Б. Спасский, М. Найдорф си-нари шажма сардорлари баъзан терга ботиб кетардилар. Му-лоқозлар гоҳи тасдиқлар, го-ҳи ва кўп ҳолларда матч иштирокчиларининг кескин ретдиксига дучор бўларди. Ана шунда тож учун ўзроқ беллашаётганлар билан бош-қа гротмейстерларнинг фарқи яққол сезилиб қоларди. Ушан-де гоҳ Карповнинг, гоҳ Кас-паровнинг қўли баланд кел-ганди. Лондонда-чи! Англия-ликлар бунисини асло эсдан чиқармасалар керак. Ҳа, бир ойдан мулроқ иштиқлик бил-лан кутилган дастлабки гала-банинг ҳоҳиши бўлдилар. Шундай кун ҳам бор эканку, деб шажар қўчаларини нақ тонг отгунга қадар кезиб чиққан-лар бўлибди. Ниҳоят, жаҳ-валдаги унга тегишли катанка ютуқни билдирувчи дастлабки «!» рақами эзилди.

Шу пайтгача Каспаровга баъзи бировлар баҳса қизи-қиш сусайпти, рақибга бироз ён берсангиз бўлмайми ахир, деган гапни айтишганди, жаҳон чемпиони унвони тақ-дири ҳал бўлаётган пайтда бундай нарсани ўртага сиймай-ди деган жавобни олишди. Ҳалол баҳсадан отангини ҳам аяма, деб бежиз айтишмаган. Икки-нафса тегадиган қи-лиқнинг кераги йўқ!

Ҳўш, олдинги икки учрашу-да нималар кечганди? Ўн тур-тинчида ҳам оқ доналарни сурган тож талабгори тахта марказида муъайян афзалликка эришган, баъзилар бунга ҳа-то галабиде дарак деб баҳо-лаб турадилар. Бироқ унинг шожига бивосита таҳликлар солиб турган Каспаров дина-мик мувоазанатни ушлаб тур-ди. Шу аллоз дураниг имзо-ланди. 15-партия хатто кўни кўрган гротмейстерлар учун ҳам чинакам маҳорат мактаби бўлди, десак эришдик. А-трофдан кўк ёғдириб турил-ган марказий қонақларни ас-раш барибаради фаоллик кўрсатишни ҳам эплаш ўте қийин юмушлардандир. Бунинг бамисоли кулча бўлиб олган илонинг зарбаларини писанд қилмай охири теварак-атрофга заҳрини сочигна кўриб ке-лганлига қиёс этгани келиб қолди. Бундай санъаткорлик Каспаровга ўшагиларнинг қўлидан келмади, холос. Нав-

батдаги икки партияде то-монлар ўз нуқтан-назарларига содиқ қолган ҳолда жанг қи-либ охири битимга келдилар. Карпов — Тимман матчи-нинг иккинчи ярими Жакарта-да бошланди. 13-учрашува ду-ранг натижа берди.

Мамажон МУҲИДИНОВ.

Ўзбекистон овози ЖАРЧИНОМА

ЎЗУМ ОХУНБОВЕВ НОМИ ТОШКЕНТ ТУЎКИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ ҚОШИДАГИ ҲУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ТЕСТ СИНОВЛАРИГА ТАЙЁРЛАШ МАРКАЗИ 6 ОИЛИК ПУЛЛИК КУРСГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тест синовларига тайёрлаш маркази 1993 йилда олди ўқув юртларига қабул қилишда ўтказилган ТЕСТ синов-лари тажрибасидан келиб чиқиб, кундузги ва кечки бўлимларга математика, физика, химия, биология, она тили ва адабиёт фанлари асосида ТЕСТ синовларига тайёрланади.

ТЕСТ марказига тўлиқ ўрта маълумотга эга бўлган ва 11 синфда ўқитган ёшлар суҳбат асосида танлаб олинади. Ўқин рус ва ўзбек тилларида олиб борилади. Бошқа вилоятлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Машғулотлар гуруҳ ташкил этилгандан сўнг бошланади.

Керакли ҳужжатлар: 1. Ректор номига ариза. 2. Ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат. 3. Таббий маълумотнома. 4. 3х4 ҳажмдаги 8 дона сурат. 5. Пул ўтказиш корхоналар билан ва шахсий шартнома асосида амалга оширилиши мумкин. Мурожат учун манзилгоҳ: 700100, Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 28-хона. ТЕСТ синовларига тайёрлаш маркази: Абдуллаев кўчаси, 7-уй. Телерафонлар: 53-11-93, 53-66-48.

«ЗИНГЕР» «АКАТЕКА» ТЕКСТИЛСАНОАТ ВА ТИЖОРАТ ЛТД УЗБЕК—ТУРК ҚУШМА ҚОРХОНАСИ

Сизнинг хизматингизга дунёга машҳур бўлган тикув ва туқув машиналарини тақлиф этади: ● Туқув машинаси — Зингер КМ 610 ● Тикув машинаси — Зингер супер У Окнас ● Тикув машинаси — Фелчнта ● Пресс дазмоли ● Оверлок 3 ва 5 ипли Сизда биз билан ҳеч қандай қийинчиликлар бўлмайди!

Ўзбек, турк, инглиз тиллари ва компьютерни билувчи КОТИБЛАРИ, камиде беш йил иш стажна БОШ БУХАЛТЕРНИ, туқув ва тикув машина-лари бўйича МУҲАНДИС-ТЕХНОЛОГИНИ ИШГА ТАҚЛИФ ЭТАДИ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Мая-ковский кўчаси, 6-уй. ТЕЛЕФОНЛАР: 68-84-80, 68-24-18. Факс: (3712) 68-86-39.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ

«Саодат» журнали ижодий жамоаси журналининг фотому-жбери А. Нуманга отаси Абумалик ЖУМАЕВНИНГ вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади. Тошкент давлат институтиде дорифунузини ректорати, жа-моат ташкилотлари дорифун-нунинг Урганч бўлими ди-ректори, доцент О. Вобожонов-га онаси Ханифа ВОБОЖОНОВНИНГ вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

МЎЪЖИЗАНИНГ СИРИ МЕҲНАТДА. ҲУЗУМИ ЕНГИ, БОҒВОННИ ҲАМ СЎРАНГ. БОҒ БАҒРИДАГИ ГУРУНГ. МИНГЧИНОРМАС, ЕТТИ МИНГ ЧИНОР. БОҒДАН ЯРАЛГАН ҲАЙКАЛ

шўнгида дейсиз. Аслида бундай эмаслигини эшит-ганимизда ҳайратингизга яна ҳайрат қўйилади. «Узумнинг энг, боғини сўраманг» деган нақл бор. Лекин шундай боғни кўрганда уни ярат-ганларни, боғвонни сўрамай бўлмасдик.

Бу боғни бутун халқ яратди, унга Мусоқул ота бош бўлилар, — деб жа-воб қилишди. Сақонни қоралаб қол-ган, лекин ҳалиям тетик-бардам, зуваласи пишиқ Мусоқул ота Оролов билан шу боғ бағрида суҳбат кур-ганимизда вужудимизни яна ҳайрат жунбушга келтирди. Ҳа, арсонавий боғнинг я-ратилиши ҳам афсонабоп бўл-ган экан.

Мен Тошкентдаги раҳ-бар кадрлар тайёрлаш мак-табиде ўқини битириб келдик, — деб оспайди Му-соқул ота узоқ-узакларга тикилиб. — Ниятман агро-номлик қилиш эди. Райком котиби Ғуллом Иброҳимов бўлим бошқарувчилигини тақлиф қилди. Уша пайтла-ри бу жойлар «Форин» со-ҳозининг бир бўлими эди. 1961 йилнинг баҳори,

Шоҳисман қишлоғида чой-жой қилдик. Мана шу воқеа менга қат-тиқ таъсир қилди. Наҳотки бирорта боғ яратиш шунча қийин бўлса. Мутахассис си-фатида шунга яқин бўлган-димки, қўй-қўзи боқилган бу жойларнинг тупроғи унумдор, сув келтирилса кифоя. Ёнг шимариб ишга киришдик. Мевали дарахт ўтказдик, қовун-тарвуз эк-дик. «Булар беҳуда урияти-пти, қиялиқда сув турмайди, шамол экни ўстирмайди» деганлар ҳам топилиди. Биз астойдил бўлдик. Даулан бўлигидан қувурда сув олиб келдик. Боғ ичиде ҳовуз қовладик. Дастлабки ҳовул етилганде бизга ишонмаган одамларни тақлиф қилдик. Ҳиқолатданми, келишмади. Шундай қилиб боғ ҳар йили 5—10 гектардан кенгайиб бораверди.

Ўттиз икки йил олдин боғ яратишга киришиб қа-чон тамомландилар? — сў-раймиз. — Ҳалигача давом эта-ди, чунки боғ ўстириш уз-луксиз иш, — дейди Мусо-қул ота. — Айниқса, чи-норларнинг ўсшини кўр-ганда яшариб кетаман. Ахир

лардир бунёд этилган, эн- нима билан нафас олаётган-ликлари билан таниша бош-ладим. Шу кунга кечга қад-дар боғда ўтириб 32 бола билан сўзлашдик. Улар мен-да қизик тасаввур қолди-дилар. Болалар орасидеги Иван Шамси деган болалар айниқса менда болаларга муҳаббат тугдириди. Бу ик-ки боланинг айтишларига қараганда, энг ёмон бола-лар, булар кўп шаҳарларда қамоқхоналарда бўлганлар. Улар билан сўзлашганда эса жуда масъум, ювощо кўри-надилар. Мени қизиқтирган нарсани — мана шундай бола-лар руҳиятини ўрганиш-дир...

Бундай хотиралар беҳи-саб. Уларнинг аксарии ўз вақтида ҳеч қаерда эълон қилинмаган. Бугун бир нарсадан бе-ҳад шодимиз. Адабиётимиз жонқуярлари Ҳусайн Шам-сининг табаррук 90 йиллик таваллудлари муносабати билан катта савоб ишларни бошладилар. Тўй ўтказиш режалаштирилди. Бунинг учун уларга ташаккур айт-моққа бутун оила аъзолари-миз номидан бурчлиман. Илоё, у кишининг пок руҳ-лари шод бўлсин...

Юлдузхон БОЕВУДДИН қизи.

Хотира БОБОМНИ КЎРГАНЛАР, АЙТИНГ...

Айтишларича, бобомиз болаларни қаддан ортиқ суя-р, уларнинг даврасида ўзи ҳам болага айлино қолар экан. Менинг бу сўзларни ёзишимдан мақсадим, балки юртдошларимиз орасида тилга олинган 15-болалар уйида 1941 йилнинг август ойларида бобомнинг қўла-рида тарбияланганлар бор-дир. Агар бўлсалар газета таҳририятига хабар берсиз-лар. Бувамнинг ўшч йиллари ёзган кундалиқларидан бир парча кундирирам: «...Даст-лаб болалар билан жамаа-якка суҳбат қилишга қарор қилдик. Эрталаб келдикда рўйхат бўйича болаларни битта-лаб қақриб суҳбат қилдик. Уларнинг аҳоли, руҳияти, рози ва норозилари, хуллас,

қатли тасвирловчи асарлар-ни эълон қилиш билан Ўз-бекистон мустақиллигига ба-ҳоли кудрат қўмақлашди ва бундан кейин ҳам қўмақла-шди. Зеро Ўзбекистон Ис-тиқлоли ҳам бизга энг ав-вало маънавий бойликларини қайтариб берди. Ҳа-қиқат, Адолат, Инсонни авайлаш деган муқаддас ту-шунчалар Истиқлол мевасидир. Ҳудо ҳоқласа бу танис-ликлар, «ўтин дари» деган гаплар чиндан ҳам ўтиб ке-тади. Мўҳим, биз нукул қорин тўдирини яқин ки-шини ҳам билан андармон бўлиб, инсоний туйғудларни унутиб қўймамас бас. Оч қо-ринини тўдирини осон, маънавият ўрнини тўдирини эса мушкул. Мана, 1994 йил учун бошқа бошланди. Биз «Шарқ юлдузини» илози борича кўпроқ одам ўқисин деган ниятда журналнинг ҳар бир сони нарҳини 300 сўм, йил-лик бошқа баҳосини эса 3600 сўм деб белгилаган эдик. Ҳисоб-китоб қилиб кўр-

Обуна-94 «ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИ ЎҚУВЧИЛАРИГА

Қадри дўстлар! Азиз мушаррийлар! Ҳозирги моддий қийинчилик, «бозор иқтисоди» деб атал-миш муносабатлар даврида ҳеч кимга осон тутиб бўл-майди. Лекин маънавий бой-лик яратувчилар, ижодий эзиллар аҳолини айниқса оғир бўлиб қолгани ҳам сир эмас. Харажатлар кескин охиб кетганлиги туйғайли чинакам ижодкорларнинг ин-сон қалбини ларзага солув-чи чинакам асарларнинг чи-қиши қийин бўлиб қолди. Лекин, барибир, кечаги, бу-гунги ва эртанги кунимиз ҳа-қиқатни ёзиш учун, халқи-

сак, бунча маблаг қозғо-соти олишга ҳам етмас экан. Шу боисдан «Шарқ юл-дузи»нинг ҳар бир сони нар-ҳини 1994 йил учун 600 сўм, йиллик баҳосини эса 7200 сўм деб белгилашга мажбур бўлдик. Обуна билан алоқадор барча таниш-лотлар, алоқа бўлимлари, барча вилоят, туман хоними-ятлари, ташкилот, корхона, илм, ўқув даргоҳларига маъ-лул қиламиз. «ШАРҚ ЮЛДУЗИ» ЖУРНАЛИНИНГ 1994 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БАҲО-СИ: БИР ЙИЛГА — 7200 сўм ОЛТИ ОИГА—3600 сўм. ЖУРНАЛ ИНДЕКСИ: — 74548. Етмиш йилдан бери чиқиб келган севибли ойнамағиз-нинг эртанги қисмати си-ларнинг саъй-ҳаракатингизга, «Шарқ юлдузи»га қанчалик фаол мушаррий бўлишингиз-га боғлиқ. «Шарқ юлдузи» меҳнат жамоаси ва жамоат кен-гаши. [У.А.]

«УЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» Бош муҳаррир АЗИМ СУЮН Тахрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖА-ЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Аспидин БОЛИЕВ [масъул котиб], Зияд ДАВРОНОВ, Ислам ШОҒУЛОМОВ, Олим-жон НАЗАРОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ [бош муҳаррир ўринбосари, «Осиё бозори» иловаси учун масъул], Шоҳисман ШОИСЛОМОВ. Мафкура ишлари ва партия ҳайти бўлими — 33-21-43 Иқтисодий бўлими — 33-47-80, 32-53-14 Парламент фойлияти ва ҳуқуқ бўлими — 33-76-04, 32-53-70 Фан ва маданият бўлими — 33-20-36 Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49 Ахборот ва спорт бўлими — 33-12-56, 32-55-16 Тинжорат, зълоилар — «Осиё бозори» редакцияси — 33-38-55, 32-55-70, 32-54-12 Котибият — 33-72-83, 32-53-06 Шароф Рашидов фонди — 33-20-36, 32-54-35. Андижонда — 4-48-85; Бухорода — 3-96-12; Гулистонда — 2-26-22; Жиззахда — 3-31-86; Наманганда — 3-74-76; Самарқандда — 6-43-43; Нукусда — 4-44-62; Қаршида — 3-25-79; Соғдиқонда — 35-22-90; Урганчда — 6-73-66; Термизда — 2-23-01; Фарғонада — 6-37-16. Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000120. Газета офсет усулида А—2 форматда босилади. Ҳажми 3 босма табоқ. Босишга топшириш вақти — 21.00. Г—583. 1995. топширилди: — 22.30. Навбатчилар: Н. ЖАЛИЛ, Ш. СУЛТОНОВ. МАНЗИЛИМИЗ: 700083. ТОШКЕНТ, ГСП, МАТБУОТЧИЛАР КҲЧАСИ, 32-УЙ.